

altså 225 dalet, ble in alles 900 dal: Men af sådan liten skick jordbrögnen man mera kan wän-
ka? Spisan är nätt och lätt at beskidas af små barn och utskwat folk, som ej annat kunna
göra. Den, som på landsbygden har nu i början lust til at härmed roa sig, kan just nu i
wärdtiden, då skördetiden wid denne sal insiundat göra ndisamt försöl på de telningar, som
afskädes på des ågor äro tillsinnades. Han skal finna, at, om han, som sagdt är, öfvarer,
skal så dese qwislar smidiga, som en tem, som sedan til atbehanda kunna förbrukas och nyttige
blifwa.

Jag glömdde påminna, at, då man affår dese telningar må man lämna dem oaffurna,
som äro 1 eller 2 qvarter långa, at de må stå och stadgas til nästa skörd, då de äfwin blifwa
nyttiga hwar och en på sit sätt.

Jag har hört, at på några få ställen i Kistefkota plantager häraf redan glorde wara. Det
skal blifwa min glädde, at af des ågare och idkare få tillika med Mina Landsmän bredare och
fullständigare underwisning uti detta ämnet: hwarom jag och wördsfamiljen beder.

Äfwin är insändt:

Uf P. J. Nyströms Tryckerie har år 1768 utkommit några uträknings tabbor öfwer proportio-
nen mellan Wietualle, Stapels- och Uplads- samt Bergs- och Läckerns- Wigtene i Sverige,
hwarmedelt den obekanta Wictorn berämligen påsyftat at tiena dem hwilka kunna wara sysselsat-
te med Bergs- och Bruks- Räkningars öfwerseende eller stiel i Bergslagorne lly- och Stapels-
städerna idka Sin Handel; til winnande af hwilket ändamål han äfwin, efter aftryckningen, bes-
öddat sig at rätta många i samma tabbor insympgne felogtligheter. I de desto mindre hafwa äro
flitige och flere uträknings fel än här i forrhet kunna ansöras, undwilkit Wictors upmärksamhet.
Til Ex. pag. 4 i Läckerns Columnen står 874 Skeppund 5 Skeppund 10 och 50 147:dedels Mark, pag. 20 äro
5000 Skeppund Läckerns wigt satte lika med 5870 Skeppund Wietualle wigt, men utgöra rättelli-
gen ej mer än 5720 Skeppund. I anstende hwartil författaren twifwelsutan gjorde almänheten
någon wärfellig tiensl, om en ny och pålletlig uplaga af detta arbete blifwe genom des försorg
utgifwen. Emedertid läser en hwar som antingen redan på god tro brukat, eller är bugad at
betiina sig af merberörde proportions tabeller, hafwa ansejning at af denna anmärkning göra
sig wederbörlig nytta. Stockholm den 9 martii 1768.

Per Wreding.

Meteorologiske Observationer.

Mar.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
7	25:47	2.ö.	S.	- snö.	25:42	4.ö.	S.	- rågn.	25:38	3.ö.		2 rågn.
8	25:41	4.ö.	NW.	1 mult.	25:42	7.ö.	NW.	1 ström.	25:60	4.ö.		- klart.
9	25:71	2.ö.	W.	- klart.	25:71	5.ö.	W.	- klart.	25:71	3.ö.		- klart.
10	25:71	1.ö.	NO.	- klart.	25:71	1.ö.	NO.	1 klart.	25:66	1.ö.		1 mult.
11	25:55	2.ö.	SO.	- mult.	25:55	4.ö.	SO.	1 mult.	25:69	3.ö.		- mult.
12	25:68	1.ö.	SO.	- mult.	25:74	4.ö.	SO.	- mult.	25:83	3.ö.		- mult.
13	25:82	0.	SO.	- mult.	25:82	3.ö.	SO.	1 mult.	25:82	1.ö.		1 mult.

D. 13 första Lw. kl. 8, 58 e. m.

ANNO 1761 D. 14 Martii.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söljande Resande äro nyligen ankomne:

Sverrefen Hammarfild ifrån Småland, och Handelsmannen Coman och Swahn ifrån Sidsjöborg, log. på Källaren Jörgolta Winfaret. — Öfverste-Lieutenanten von Kotben, log. i huset N:o 31 wid Prästgatan. — Capitain Quist ifrån Dahl, log. i huset N:o 97 wid Vinnite drinken i Staden. — Capitain Wendel och Corneten Blommensfild ifrån Östergötland, log. i hörsburet af Kavel's backe wid Hornsgatan. — Brufs Inspectoren Fischer ifrån Wästmanland, log. i huset N:o 40 wid St. Jacobi Sprechgata. — Ambudsmanen Westman och Compagnie Skrifwaren Velug ifrån Norland, log. hos Cameraren Ewenbeck wid Dwarngatan och Ladugårdsöndet. — Handelsmannen Tiedlander och Stud. Öbrwald ifrån Holmslud log. på Källaren 3 Kongar. — Muscantanten Troili ifrån Fahlun, log. i huset N:o 78 wid Storkyrkobrinken. — Directeuren Grau ifrån Westfåls, log. hos Skommakaren Appelquist i Mäster Samuels gränd. — Cronobetienten Andreas Köbler ifrån Weyß, log. hos Höllaren Viessert på Söder malin.

I Stockholm äro ifrån den 28 Februarij till den 7 Martij födde: 24 Gåfobarn, 22 flickor barn. Wige 7 Par, samt begrafne 37 gamla Personer, och 28 Barn. (o) Utmärket at ingen Förteckning ifrån den Förfamlingen inkommit.

De gamle Personer äro dödde: 7 af Lungrot, 1 af olyckligt fall, 4 af Alderdom, 9 af Hetsig siuka, 3 af Varnsödder, 3 af Bröstsiuka, 1 af Inwerlets siuka, 1 af Andeläppa, 1 af Slag, 4 af Wattusot, 1 af Mattande siuka, 1 af Fråska, 1 af Venersig siuka. De 28 Barnen äro dödde: 7 af Köppor, 13 af Slag, 2 af Hetsig siuka, 2 Dödsödde, 3 af Dangiswen siuka, 1 af Lärande siuka.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Stör kyrkan) Madame Anna Maria Siffwerström. — Peruquemakaren Johan Gusaf Jeleben. — 2 Barn. — (St. Clara) Hverluffen Johan Nefmans Enka 84 år gl. — Murgesällen D. Bremans Enka 76 år gl. — Gattighus Karl'n Lars Wahlström 68 år gl. — Gardis Corporalen Johan Sundströms Enka. — Ryttaren Anders Lundgren. — Wäinåperson Maja Enbeck. — Skidskipare Aldermanden Christian Elkeri 67 år gl. — Zimmermannen Eric Enströms Hustru. — (St. Jacob) Dwee Ceremoniäskaren Wälborne Johan Bergenskierna. — Auditeuren Knut Billingrens Fru. — Casseuren wid Kongl. Slottet Wälborne Georg Stiernhofs Fru. — Studenten Johan Grönberg. — Lutten Olof Ökman 82 år gl. — Laqueijen Jonas Berg. — (Riddareh.) Hustru Brita Ericsdotter 78 år gl. — (Tyksa Förl.) Snickaren Gottfred Lindners Enka 62 år gl. — 15 Barn — (St. Maria) Jungfru Anna Catharina Apiaria 79 år gl. — Jernbåtkaren Hammars Hustru. — Enkan Anna Öhrnbom 70 år gl. — Akaren Niclas Roos Hustru. — Jungfru Anna Greta Ficht 68 år gl. — 1 Barn. — (St. Catharina) Zimmerman Anders Westerström. — Enkan Lisa Perka. — 8 Barn. — (Kongsholmen) Lärningen Lars Espholtz. — Sögen Anders Persson Sundberg. — (Ladugårsländ.) Advocaten Eric Wogenius 60 år gl. — Enkan Maria Catharina Holtz 86 år gl. — Enkan Catharina Esbergren. — Enkan Anna Gallang. — Zimmermannen Eric Alms Hustru. — Wäinåperson Greta Ericsdotter. — 7 Barn. — (St. Olof) Sidenwäinware Gesällen Carl Westman. — Präste Inspectoren Magnus Möller. — 2 Barn. — (St. Johannes) Gardis Enkan Anna Näsberg 60 år gl. — 2 Barn. — (Barnhuset) — (Danviks Förl.) Spinneffkan Greta Dittmensjöb. — 1 barn. — (Skepsk.) — (Väjeswärdske Regitet) — (Sabbatsbergs Gattighus.)

Utfillige Fungidresser.

På Kongsholmen uti Öwarteret Wlet under N:o 61 är en Trågård med Wrishus uti, samt huserum sbe en Trågårdsmästare at byra. Trågårdren mit öwet under N:o 71 är öfwen 8 ständerna. Wdare undertråttis sås hos Lafons wid Jernstog.

Som afledne Eidenmästaren Eric Holms Enka Hustru Anna Maria Hillman äfwen nu mera igenom döden afgått, och man icke wet hvilka deras närmaste Arfwingar kunna wara, så blifwer härmedels kändgjordt, at om några Arfwingar skulle finnas de då wille innom den i Eagen föreskrifne tiden sig anmäla på wederbörlig ort och ställe här i Stockholm, at få del af den Testamentariska Disposition, som hon i Lifetiden författadt öfwer sin quorlänskap.

Uti huset No 97 på stora Nygatan är en wåning 2:ne trappor up at hora för hushåld, Gårdfält, Granit gips, hwit Krita, samt goda halsbottn Dräder til löps.

En wacker och wäl Conditionerad Statswagn med et par Selar är til salu; underrättelse fås uti huset No 9 wid Ortoget, hwarest och fås underrättelse om goda Schwampon brädet och rått godt Smör.

För rätta ägaren är föfkommen en Banco-Transpott Sedel på 120 dal. Kopp:mt, insatt den 16 Mars 1761 utaf Berge-Mådet A. N. Christiernin Sub No 15978. hwilket uti Banquen bebrögen är anwält; derest någon samma föfkomne Transpott-Sedel til rätta skaffar och uti Hattstofferaren Sperlings Wod i Kyrckobrinken anmälet, undfår straxt för des omat och redelighet 18 Dale. Kopp:mt.

Uti Stora Jernwägen är til Salu insatt Färdige Staqotter och gallerwärke af bästa Drea grundt Stång; Jern lienstigt til Portar, Staquetter och trapp skångel med meea, item et litet parti granit et haljt och tre hederdels L. syrakant och plåt af lika sort Jern; underrättelse fås om priset upå Lull Inspectors Contoret straxt wid lilla porten, derest det i mindre wägen kan beses.

En liten Spansk Hund hwil med swartaktiga fläckar och swartaktigt hufwud med smal hwilt rand i pannan är för en månad sedan föfkommen uti huset No 100 på Noret malin och stora Trögårdsgatan gem emot St. Jacobs Kyrckport. Den som den samma til rätta skaffar skall för des beswär hederligen förköpas.

Som Kryddrämmaren Nils Wiklöf, boende wid hörnet af mästern Samuelts gränd, och Drottninge-gatan, kommer nu med förfa at spita til Norrlöding, så annodas dem, som weta sig där hafwa några penter, at dem skyndesammast igenlösa, i annat fall är man nödsafad, at eda med i gligen låta föföra.

Några få Lotter för innevarande års förfa dragning af Hans Kongl. Maj: i nåder Wälwilgerade Lotterie för Carlscrona Stads Storlgreta finnes ännu hos Paul Dellwik på tiops mangatan a 7 dal. 16 öre Kopp:mt. Dragninge dagen skall med det adra giorligaste bliwa utsatt, som i Anvisotne skal tillämnas giiwas.

Hos Wriwiligerade Rättsmätaren Magnus Stenberg som är boende i Swartens gränd uti förfa gården til böger från Stögatan under No 163, försärdigas och försäljs allehanda Sorter Sild-Miter eller så kallade Wäffiedar, til det gamla wantiga priset.

Näsförmånande den 23 April kommer genom offentlig utrop at Auctioneras i Söderlödinge Andreas Seirings-derstades ägande fastighet bestående af en Ny Byggning om 2:ne Wåningar å fri och egen grund, tillika med des Stoff Fabelhug med alla des Rättigheter och Medskaper, som i spennerbet består af 2 Stolar at arbeta allehanda Sorter Ylwa Stoffor på; widare underrättelse kan af Ägaren derstades erhållas.

Den 12 hujus kl. tre hederdelar på Loff om dagen hlef emellan Södermalm och Middare hölmen förforat et förseglat bref til Secretteraren Hans Hindrich Hoström. Ihen som hwil samma uttagit behagade det uti Kongl. Kyras Expeditionen uppläwa.

Uti huset näst in til Källaren Wierfaret på wästerlånggatan, är en Sal med 2 a 3 wäl wemulerade Kamrar at hora, och några fardag tillräda. Underrättelse fås så wäl neder i Kryddboden som 3 tr poor upp i samma hus.

3 Kömners Wollböa finnes til löps: Grandens stora Swang. Postilla på Tofka i fr. band 18 dal. Plåtemans Erist. Postilla på Swenska 24 dal. Kirsmajers böffwang b. Berer zellen und Mademans Hamb. wechschbaum 3 dal. Columbus Postilla skrifer 3 dal. Diuclii Pyro-Hist. öfwer G. och N. Test. 2 delar 21 dal. Coleri Hushåldts Wod 2 delar 21 dal. Sim. Pauli Danika Dretbok 3 delar in. sig. 15 dal. Allilliga Dä-Jud. Respektiuningar på Senka 9 dal. Bar. Hælemans Resor i 2 b. 10 dal. Gottolds tillfälliga Andack: af Serliw 9 dal. En Samling af Nynt. Förordningar 12 dal. Kunil Poetiska wäl kätte delarne med des portratt fr. b. 12 dal. GUDS wäl och hwila fr. b. 18 dal. Alto i w. b. 15 dal. Puffendorfs Historia om Swerige fr. b. 12 dal. Wildes förderdelse och anmärkningar til Puffendorfs Sw. Historia i 2 b. 10 dal. Picinelli Mundus Symbolicus 2 Tome 1695 i. f. in fol. 15 dal. Grotius de jure belli ac pacis in fol. 18 dal.

Af Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Riksdags-Tidningen No 14.

Stockholms Nöblad.

Tördagen den 21 Martii 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Fortfättning om den rätta Astronomien som man i förelidit års Beckblad No 35, 36, 37, 38 berättat införa, med vilkor och utkastelse som då tillika finnes gjorde. Förekommer alltså nu:

Om de Himmelska Kroppars motu Vertiginis eller rörelse omkring deras Medelpunct.

Tänkte det, af de himmelske kropparna hafwa en rörelses omkrets, omkring jorden, heller, som de nyare Astronomi bewisa, omkring Solen, på en viss tid, hafwa de och en annan rörelse, som kallas vertiginis, heller hvarfwande omkring sin medelpunct och axel.

En kropps motus vertiginis består egentligen theruff, at en del, heller sda utaf samma kropp, et flot häller en Spår, som på sin axel upprätt stående sig seing vrider, siundom är på den södra sidan om axeln, siundom på den östra, wid en annan tid på den norra, och om sidan på den västra. På detta sättet hafwa alla himmelska kropparna sin motus vertiginis, undantagne Månan och Saturni drabant. Aningen man nu tager den Coperniciska häller Ptolemaiska werlds System, måste man i den förra händelsen medgifwa, at Solen står stilla i werldjens medelpunct, och i den senare at jorden på samma ställe ordrlig hänger; dock hafwa bägge två sin motum vertiginis, hwarom bättre ned mera skal handlas. Det andra slaget af motus vertiginis består deruff, at en himmelsk kropp, under sin Periodiska rörelse och omgång omkring sit Systematis medelpunct, häller sin hvarwud planet, allenast en gång wän-

der sig omkring sin axel; theremot wid den förra slags motus vertiginis, en kropp under sin periodiska omgång omkring et Centrum, kan flera reter blifwa hafwa sin motum vertiginis. Det förra slaget af motus vertiginis kan, som förmått är, wara sine motu periodico; men inter det senare, hwilken hafwer en ouplöslig förhindelse med samma motu periodico. Månan och Saturni drabant hafwa det senare slaget af motus vertiginis: ty under det at den förra, på 27 en tredjedels dagar har sin Periodiska omgång omkring jorden, vrider han sig omkring sin axel en gång allenast, och under det, at de senare haft sin Periodiska rörelse omkring Saturnus, hafwa de tillika hwar gång wändt sig omkring sin axel. På hwad sätt denna motus vertiginis sker, tänker man, wil GUD, uti Anmärkingen wid den 31 Retraktelsen widare utse, då man tänker wisa, på hwad sätt Saturni drabant föråtta sin motum vertiginis, lunnande det som berättades om Saturni drabant anfördes, på samma sätt lämpas til månan: emedan han har med dem enahanda Motum vertiginis, så at man, till at undwika så mycken widörlighet, wid närwarande anmärkning, ej wil anfordra sättet, huru Månan föråtta sin omhwalnings rörelse omkring sin axel, desutan kan och den widberömda Astronomi Professorens i Upsala, Herr Mag. And. Celest lärda Disputation de Motu Vertiginis Lunæ, härwid gifwa den bästa underkastelse.

Är insändt:

Tillägning wid de förr införde hushålds frågor.

Factoren till hushålds frågorne i detta års nöblader No 6 och 8, har med des 2:de fråga alldeles förekommit mig. Hwar och en förnuftig hushållare ser nödwändigheten af en rätt-

Men at Månan och Saturnj drabant, ej hafwa det förra slaget af motu vertiginis, bewises klarligen therutaf, at den förra alltid wisar samma sida besträckt emot jorden; men de senare emot Hufvud-Planeten Saturnus. At kunna finna tiden, på hvilken en himmelsk kropp fullbordar sin motum vertiginis af förra slaget, gifwa de fläckar, som finnas i samma kropp, den aldrabästa anledning. Således hafwa Astronomi utaf Solens fläckar funnat finna, det hon på 25 en fjerdedelns dagar wänder sig omkring sin axel: ty då de i 12 dagar synas på Solens öfvertid, hafwa de sedermera i 14 besträckt 15 dagar intet synas, under det de warit på den andra sidan, som ifrån jorden war afvänd. Hwaraf följer at Solen, der hon skulle, efter den Ptolemaiska världshypothese hafwa sin Periodiska omgång kring jorden, under samma omgång, 14 gånger och en half omgång, för rättat sin motum vertiginis. Jupiter wänder sig omkring sin axel på 9 timar och 56 minuter, Mars på 24 timar och 39 minuter, såsom tilldörne sagdt är. Om Saturnus har någon motum vertiginis, kunna Astronomi intet wisst statuera: emedan de förra afsågenhet ifrån oss hindrar, at de intet, ja icke en gång med de afdräfförta Tuber, funnat blifwa warse några fläckar uti honom, hvilka äro de säkraste grunder, af hvilka, medelst deras synbarhet til en tid, och sedermera försvinnande på en annan tid, man om de himmelska kropparnas motu vertiginis sluta kan, huru lång tid, hwar och en til samma rörelse behöfwer. Dock för analogien och likheten skul med de öfriga kropparna, gäta de det slutet, at han äfwen på en wis tid, wänder sig omkring sin axel, hafwande goda skäl, at tro, det denna rörelsen skal ske inom en kort tid, såsom med Jupiter sig förbehåller, heller en gång hwart dygn, äfwen som för Jor-

den och Mars händer. Jorden wänder sig omkring sin axel på et dygn besträckt 24 timar, hwilken rörelse fallas dag rörelsen; men efter de skäl som i Astronomien wisas, går hon omkring Solen på 365 en fjerdedelns dagar, hwilket fallas hennes års rörelse. At Jorden han en sådan rörelse omkring sin axel, så wäl, som i sin Orbita omkring Solen, bewisa de lärda af kropparnas lättbet, som är större under Aquatorn än åt Polerne, här nere på Jorden, och egenligen theruti bestär, at de draga sig ifrån Jorden medelpunkt, sifa som at en kort del häfves före, det deras tyngd theremot bestär uti et styckande neder til jordens medelpunkt. Man finner, at den Cirkel-runda rörelsen är af den beskaffenhet, at en kropp, som är uti rörelse omkring en medelpunkt, hafwer en naturlig drift medelst hvilken han under samma rörelse, wil draga sig ifrån medelpunkten, och faller äfwen wärkeligen derifrån, om intet annat är, som håller honom qwar uti omkretsen. Et exempel, när en häst wid malm uppfodringen utur en grufwa, löper i wind, förmarcker man, huru han under sit lopp, alltid håller sig rätt in til wändstället, hwilket derutaf härderer, at han medelst den naturliga driften, wil under sit Cirkel-runda omkretslöpande, falla ut ifrån samma wändstätt, och therfore måste han genom egen antagen kraft, så lätt hålla sig in til samma stätt, som står i den rörelse-bans medelpunkt. Som nu på jorden kropparna wid Aquatorn besträckt liden, där de hafwa större omwäg, gifwa sig mera ifrån Jordens medelpunkt, än det sker på andra ställen närmare intil Polerne, wisas de lärda derutaf sluta, det Jorden äfwen måste hafwa en Cirkel-rund rörelse dagligen omkring sin axel, genom hvilken et sådant phänomenon, som är kropparnas olika tyngd här och där på Jorden, kan salveras.

vad hushållnings inrättning; dersöre må blifigt undersökas, huru mycket dagwärens folk behöfweres til arbetets beskridande af en wis terrain eller tunnelands jord, som brukas til åker, ång etc. Således wil jag och til de i welobladet No: 2 af mig uppgiue 2:ne hushålls frågor, för denna gång framställa: pro 3:tio, huru många par dragare til god bådd af wisä tunlands åkerjord nödwändigt behöfweres, så at wärdeliken må nästan wara sådan som han wil, at man dock i god tid må kunna löra och bruka sin åker sålunda, at deraf ej må förorsakas synnelig miswärt.

Denna fråga är hos mig i så mycket större wärde, som jag nogsam är öfvertygad at de säske hushållare härutinnan förse sig, ty mången håller för litet dragare, deräst de dock borde anses som lif och själen för åkerbruket, som Herr Baron och Kammar-Rådet Brauner i et sit oekonomiska arbete wälbetänt förmåter, mången åker kan hända hållas för många och onödiga dragare; allt sådant bör ju förnufteligen ändras och rättas.

Patriot.

ANNO 1761 D. 21 Martii.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Mar.	Kl. 8. f. m.			Kl. 2. e. m.			Kl. 9. e. m.		
	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.	Bar.	Therm.	wind. wädl.
14 b	25:70	2.6.	SW. - mult.	25:70	5.6.	SW. 1 mult.	25:70	3.6.	1 mult.
15 d	25:74	4.6.	NO. - klart.	25:74	4.6.	NO. 1 klart.	25:74	2.6.	- klart.
16 c	25:74	1.u.	SO. - klart.	25:74	8.6.	SO. - klart.	25:78	4.6.	1 dimba.
17 d	25:74	1.u.	O. - klart.	25:83	6.6.	O. - klart.	25:83	3.6.	1 dimba.
18 e	25:80	2.u.	SO. 1 mult.	25:73	8.6.	SO. - klart.	25:73	4.6.	2 klart.
19 f	25:73	1.u.	NO. 1 mult.	25:73	3.6.	NO. 1 mult.	25:78	0.	1 klart.
20 g	25:74	1.u.	O. - [nd.]	25:70	3.6.]	O. 1 mult.	25:70	1.6.	- klart.

D. 20 Fullmåne kl. 7, 6. m.

I Stockholm äro isän den 7 Martii till den 14 dito döde: 23 Säckbarn, 19 Flickbarn. Döde 4 Par, samt begrafne 41 gamla Personer, och 30 Barn. (0) Utmeder at ingen Företeckning isän den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 2 af Slag, 1 af Värnsbörd, 8 af Lungfot, 6 af Hetta sjukta, 5 af Alderdom, 1 af Wattusot, 1 af Blodförtning, 3 af Vedstuka, 2 af Håll och King, 3 af Andeläppa, 1 af Gullfot, 2 af Sten-paktion, 1 af Dangiswen sjukta, 2 af Gräsa, 2 af Mattande sjukta, 1 af Venerisk sjukta. De 30 Barnen äro döde: 13 af Koppot, 2 af Dröjt sjukta, 12 af Slag, 2 af Dangiswen sjukta, 1 af Kallbrand.

Mannen på de döde gamle Personer äro:

(Stör kyrkan) 4 Barn. — (St. Clara) Vice Presidenten uti Kongl. Stöta Högskollet Wälthorne Webe Schall 61 år gl. — Rådsten Eric Berggrens Hustru. — Jungfru Beata Christina Berlin. — Murgskälten Petter Råncklof. — 4 Barn. — (St. Jacob) Gull och Silfverarbetaren Gustaf Staffhåll 81 år gl. — Sämstmalaren Johan Vogels Hustru. — (Riddareh.) — (Tyksa Förl.) — (St. Maria) Wistteuren Nils Seta teberg. — Pigan Stina Persdotter. — Jungfru Sara Mejtens 70 år gl. — Drängen Johan Söderström. — Afstiddade Gardis Karlén Johan Stenberg. — 5 Barn. — (St. Catharina) Skofstickare Hustru Anna Dahlbom. — Besökaren Samuel Lund. — Sidman Jacob Holm. — Enkan Margareta Granberg. — Timmermannen Magnus Lind 70 år gl. — Murdråben Nils Ellbf. — Timmerman Lars Westmar. — Drängen Eric Österberg. — 3 Barn. — (Kongsholmen) — (Ladugårsländ.) Fågelmästaren Fogels Enka Fru Beata Witt. — Timmerman Bengt Nordgren. — Fisktidparen Mattias Nomans Hustru. — (St. Olof) Åkaren Herman Veandt. — Hökaren Petter Kumfins Hustru. — Bryggaren Jochim Stenman. — Subben Anders. — Laquieren Caet Abblad. — Skräddare Gesäljen Lars Öberg Hustru. — Separations Wachten Petter Engell 70 år gl. — 5 Barn. — (St. Johannes) Wedbäcarén Anders Berg 64 år gl. — 5 Barn. — (Barnhuset) 1 Barn. — (Danviks Förl.) Cattuns-Årbejaren på Sicka Frydri Petter Westman. — Spinneriskan Anna Redberg. — (Skepsh.) Öfwer Stiepparen Ericus Ieri 66 år gl. — Drängen Petter Widenlund. — (Välskärdsle Reg:tel) — (Sab-batsbergs Fattighus.) Enkan Anna Zetterman. — Enkan Maria Hickert 76 år gl. — Afstiddade Gardis Soldaten Siven Mödig 63 år gl. — Hustru Beata Hagelberg. — Enskau Stina Zetterström. — Enkan Beata Kullberg 71 år gl. — Redhången Jongs Forsberg 67 år gl.

Utskellige Kunglörelser.

Uti Pasonts Trädgård N:o 62 på Kongsholmen, uti Quartieret Apitet och wid stora Träs-gårdens gatan, finnes til salu en hop Byggnings-Materialer, såsom sprängd gråsten, huggen sandsten af diverse Sorter, tienlig til trappor och stäcksten, en porttal, en wacker Colonnade med Nischer, en nyckenhet anseeligt wurne Lindar, Wyrboms plantor samt Vosquage plantor. Afse-
wen finnes derstädes en tenture Spjenslådors Lopeter så goda som Nya och en wacker Sammets Himmels. Om mer eller mindre af dese persedlar kan med salskaren öwverens kommas.

Den 12 i denna Månad är om aftonen emellan Stortorget och stora Nygatan i Staden borttrappat et Silfwerubr, med Silkesband och et Pilscher derwid; om någon råttinnad det uphittat, och gifwer tillkänna uti huset N:o 23 på stora Nygatan, en trappa up, wärtill in-gången är uti gränden, skal des redelighet och beswär wäl blifwa förflytt.

För råtta ägaren är förkommen, en af Commisarien E. J. Leenberg utgifwen inwisation å Handelsmannen Hindrich E. Höljer et Compagnie, af then 6 Octobr. 1759 och sam-ma dag accepterad, af til Sedelbaswaren Nio månader efter dato betala Fästusende dal. Kop-parmynt. Och som samma inwisation redan är god gjord och på wederbörligit sätt inldst; så warder berörde inwisation, såsom förkommen och öddad här med efterlyst: Kunnandes nu me-ta ingen sig af samma Sedel betiåna, eller therföre undsä betalning.

Wid Stockhusens Tull är bärgar et Masttrå, som med sista öfsliga formen som flytande; hwilket ägaren kan ther afhämta, emot skällig wedergållning til folket som haft arbete ther wid.

En eller 2:ne Kamrar med eller utan Sängkläder äro at hyra uti Tobaks Fabriqueren Ringsströms hus N:o 16 wid Nyhwägen på Söder 3 trappor up.

Uti huset N:o 54 på Norremalm och stora Wastugatan wid Sandbacken finnes et litet par-ti hwete samt något swart Hafra och långbalm til löps.

Uti den så kallade Kundelen på Riddareholms udden, blifwer wid slutet af denna Månad, twänne Wottnar tänliga til Spanmåls Wodar lediga at hyra, närmare underrettelse härom fås hos ägaren boende i huset därjämte.

Aktundas en beskedelig betient som wid en Byggnad på Södermalm kan hafwa upfigt, underrettelse fås uti huset i Norre banco gränden.

Hyra Jagter af Furu på Eravel ligga här wid Bron til Salu med tillbehör af 40. 28. 25. a 13 swära Påstres skorlek; därom underrettelse fås hos Skieps Claccaten Friik.

Skulle någon yngling som i skrifwande och räkande är någorlunda för sig kommen, haf-wa Lust at widare therattinnan upöjwa sig, then samme gifwe sig hos Caffé Skiencken Wigert gent emot Påsthuset tillkänna, at therom widare blifwa underättade.

I Segerdahl's Wokläda finnes följande Wöcker: Scribers Siälte = fatt på Lycka med Koc-kens Register 39 dal. Puffendorffs Historia om Konung Gustaf Adolph på Latin med alla top-park. in fol. 60 dal. Konung Carl den 12:tes Historia af Nordberg 2 Tom. in folio 90 dal. Hiberners Nordiska Konunga Dater i en Sago = Fläck samlade, om Fornä Kongar och Hålltar in fol. 30 dal. Gyllings utdrag utur Konung Carl den 12:tes Historia 1:sta Del. fr. b. 20 dal. Nadorffli Rim = Krdniska 2:ne Del. fr. b. 20 dal.

I Lochners Wokläda finnes til löps; Grotius de jure belli ac pacis, cum commentar. von der Meelen Ultra: 1703 in fol. 18 dal. Messenii Scandia illustrata 10 dal. Dubres Geo-metrie på Sw. med k. 6 dal. Cicron. officia med Sw. noter 6 dal. Beerns wedergivedande stunder fr. b. 3 dal. Dryssli Kyrko-historia öfwer G. T. 6 dal. Linnæus Systemata plantar. inextol. 4 dal. 16 bre. Von Franckenbergs Europäis=den Herald, oder beschreibung der Europ. Reiche nach ihren naturl. und polit. zustande, kriegs = und friedens = Religion und weltl. beses-sungen bis auß 1705 jahr m. k. 2 theile in fol. fr. b. 21 dal. Kongl. Colleg. Medici sätt at känna och bota barnskuldomar 16 bre. Genetons bewis om GUDS warelse 2 dal. Englands förbedel och winning genom utsl. handelen 2 dal.

(I anseende til förewarande Påste = Högtid, utgijwes nu ingen Riksdags = Tidning före än wettan efter Helgen.)

Stockholms Heloblad.

Tördagen den 28 Martii 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Fortsättning om Astronomien, se Beskrivningen No 12.

Om de Himmelska Kropparnas motu apparenti eller rörelse, som den våra ögon förekommer.

När man de himmelska kropparna med ett fört åskådande anjer, tyckas de för oss stå stilla, och intet det minsta röra sig, oansedt de kunna hafwa en ganska hastig rörelse, hwilket man efteråt wäl märker, då man intet finner dem på samma ställe, som man i början såg, utan hafwa flyttat sig antingen mera i Öster eller Väster, hwatof man slutar, at de der emellan hafwa en rörelse, fast man det ej seaxt märkte.

Utaf Optiquen hetter Synkonsten är beräknat, at en kropp, som rör sig, synes i den händelsen stå stilla, då det spatium hetter sigge, som hon inkom en secund minut löper, har den proportion til distancen, som är emellan honom och åskådarens rum, som i till 1400. Tbet är, om emellan kroppen, som rörelse sig, och ögat, som sågo samma kropp, woro 1400 alnar, och kroppen ej rörelse sig mer, än en aln på en secund minut, eller såjarknäpp, kunde wärdt ögg, som sågo samma kropp ej annat se, än han soodo stilla fast han wäreligen wid hwar såjarknäpp, gingo en aln. Wendet här til kan lösas, uti Herr Hof: Mådet Wolfs Elem. Optic. S. 343. Theor. 86, och skulle äfwen anföras; men som det fordrar förut någon insigt uti Trigonometrien; wil man låta det bestå, hålft, som hwar och en, hwilken har sig de Trigonometriska sanningarnas bekräfta, kan på anförda stället, bewiset härtil, sicks igenomläsa. Dock wil man anförda en orsak här til, som hwar och en någorlunda begripa kan. Hwar och ett ting, som förekommer våra ögon, afmålas af Solstrålarna, på wår inre ögnebinna, under ett wist börn, hetter wintel. Til exempel: Då jag ser ett hus, målas genom

Solstrålarna, som ifrån samma hus in i mit öga stötte warda, på berörde ögnebinna en liten bild, som är just lik huset; men med den åtskilnad, at då huset är långt ifrån mig, synes samma hus, hetter afmålas det på ögnebinnan, under en mindre Synvinkel, hetter wintel i ögat. Men då det står när intil ögat, afmålas det på ögnebinnan, under en större synvinkel, och då synes huset större för mig; men då det afmålas under mindre Synvinkel på ögnebota, synes det och mindre, som Optiquen säger. När nu ett ting för mina ögon rör sig, flyttas och den i ögat målade bilden fortare eller långsammare, alt efter som det spolisga tinget går fort, eller långsamt. Som nu ett ting kan ligga så långt ifrån mit öga, at den ej på ögnebinnan kan afmålas med någon längd, utan allena med en liten punkt; (sy bilden afmålas allid uti mindre figur på ögnebinnan, än sickswa spolisga tinget är; hwilket ofta kan wara många resor större än hela ögat, och synes anglerna, som formeras af twenne ifrån hwar annan belägne linier, hwilka i en punkt löpa tiffammans, falla, så tiffgönde, flera isöba på ett ställe:) kan det och hända, at fast än en sådan långt ifrån ögat afläggit kropp rörelse, synes han likwäl stå stilla: emedan den ena alnen, som samma kropp i den första secund minuten sig rörelse, och den andra alnen, som den i senare secund minuten gick, falla bägge två in i en punkt på ögnebinnan, så at ingen flottning eller rörelse på henne seret; När nu ingen rörelse sker på den samma, utan det spolisga tingets bild, står sådse på samma ställe och uti en punkt, i hwilken Synvinkeln den ena secund minuten så wäl som den andra sig sluta, följer nödwändigt, at kroppen som är utom ögat, wäste synes stå stilla, fast den wäreligen sig rörelse. De himmelska kropparna äro i en mycket stor distans ifrån oss belägne. Ty Planeten Jupiter, som synes för oss nedre på jorden nog liten, är efter de Stiernklotas uträkning, öfwer tusende gångor större än wår jord, och sitter längre ifrån Solen än wår jord, fem Millioner Swenska mil. Hwad för

för effekten är icke emellan Solen och vår jord, hvilken efter de Lärdes uträkning skal vara wid påf Tolf Miljoner Ewenska mil; låger man nu bägge dessa tablen tillsammans, blifwer distansen emellan vår Jord och Jupiter ganska stor. Nu går denna Planeten sin omkrets igenom på 12 år och derför blir det spacetium heller stycket, som han rör sig hwar secund minut eller stjärtnapp, ganska litet och långt mindre, i anseende til dess iaselliga afhängenhet ifrån jorden, än 1, til 1400. Om nu den kroppen, som ligger 1400 alnar ifrån vårt öga, och rör sig hwar secund minut adnast 1 aln, synes så stilla: emedan ingen flytning med dess bild har skeet i vårt öga, utan synanglerna af samma sig rörande kroppen, falla in i samma punkt på ögnehinnan, huru mycket mera måtte då de himmelska kropparna för oss här nedre på jorden synas stilla stå, så vida emellan deras distans ifrån oss, och rörelsen, är större åtskillnad än emellan 1 och 1400. I hwilken proportion, en sig rörande kropp synes stå stilla.

Om Solen.

Fast än Solen är en så stor kropp, at det wäses af de lärda, som genom syneglas och Tuber, henne något närmare beskådat, det hon är många 1000 ja en million resor, större än Jorden; Dock kan detta ofanteliga stora ljuset, uti et litet kätill, som med watten upplöst är, helt och hållet afbildas, då det i samma lärtse synes innestutt.

At Solen, som är en så ofantelig stor kropp, synes för oss så liten och kan afbildas i et litet kätill med watten, kommer derat, at hon i en så fäselig widd ifrån oss afhängen är. Ly af Optiquen heter Synkonsten är bekant, at hwart och et ting, som förefommer ögat, under en wss angel i en bild på ögats inre hiana ofmålas, hwilken kallas Synangeln eller winklén, uti hwilket ögat ser det för sig stående tinget. Då är tillförende ombrödt, at denna Synangeln ökas eller aftager i proportion efter tingets afhängenhet ifrån ögat, så at ju längre et ting är ifrån ögat belägit, desto mindre är Synangeln, under hwilken det synes, och ju närmare det är, ju större är Synangeln på ögnehinnan, hwilken förmeras af Solstrålarna, som ifrån tinget in i ögat reflecteras, så at om intet ljus, heller någon Solstråle wote, kunde man ingen ting se. Fast än Solens omkrets är 2582 873 Ewenska mil, och hon i den samma är så mycket större än vår Jord, hwilken i sin omkrets adnast är 5400 sådana mil, som Herr Hof-Rådet Wolf i sina Elementis Geograph. pag 619. S. 43. och Canonius i Windsor Here Detham i sin Astro-Theologi pag. 97. uträkna; dock emedan hon så wida ifrån vår Jord afhängt är, nemligen (efter deras calculation) nitton millioner och 965,110 Ewenska mil; är det objeligt, at dess ofanteliga kropp kan uti en liten bild i ögat så wäl som i et litet kätill med rent watten föreställas efter Synangeln, hwilken altid i proportion af det synliga tingets afhängenhet ifrån ögat aftager, blifwer så förminskad och liten, at den ganska wäl uti et litet ting en fäselig stor kropp afbildas kan.

Meteorologiske Observationes.

Mar.	Al. 8. f. m.				Al. 2. e. u.				Al. 9. c. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
21	h	25:	2.ö.	SO. 1 rågn.	25:65	5.ö.	SO.	1 ström.	25:76	3.ö.		1 ström.
22	o	25:85	o.	NW. - flart.	25:89	4.ö.	NW.	1 flart.	25:89	3.ö.		1 ström.
23	o	25:89	3.ö.	NW. - flart.	25:88	4.ö.	NW.	1 flart.	25:88	5.ö.		- mult.
24	o	25:88	3.ö.	S. 1 mult.	25:93	3.ö.	S.	2 rågn.	25:93	2.ö.		1 rågn.
25	o	26: 7	5.ö.	S. 2 flart.	26:10	6.ö.	S.	2 flart.	26:10	2.ö.		- flart.
26	u	26:10	1.u.	S. - flart.	26:11	3.ö.	S.	2 flart.	26: 2	o.		- flart.
27	o	25:85	o.	S. 2 flart.	25:80	3.ö.	S.	2 flart.	25:76	o.		2 flart.

ANNO 1761 d. 28 Martii.

Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Följande Resande äro nyligen ankomna.

Majör Geispenwaldt och Ryttmästaren Smittlerow ifrån Östergötland, log i huset N:o 108 wid Nya Nygatan. — Captein Kuhl ifrån Helsingfors, log hos Spegel-Fabriqueuren Weckerberg wid Stora Nygatan. — Afhesor Matschell ifrån Gelle, log hos Quarters Mästaren Sundberg i Sadelmakaren Sundbøjs hus. — Lyckoberden Stenius ifrån Carlen, log i huset N:o 17 wid Appelbergs gatan. — Directuren Zehman ifrån Kongäli, log i huset N:o 113 wid Södtigatan. — Lieutenanterne Conrad och Sten Falkenberg, Coenen Stålhammar, och Adjutanten Ståthammar ifrån Småland, log i huset N:o 186 wid Sjömansgatan. — Handelsman Wieberg och Stads-Fiscal Ekerman log på Källaren Nya. — Sergeant Laurin och Fräran Hilderborg ifrån Småland, log i huset N:o 125 wid stora Nygatan. — Wagnmakaren Hubinett ifrån Gelle, log hos Snilaren Martines wid Leästigt. — Räkenskapsmakaren Wikström ifrån Hjo, log i huset N:o 18 wid Krukmatare gränden. — Skepparen Klepp ifrån Carlshamn, log i huset N:o 128 wid Vackhus gränden. — Pånsmän Silberg ifrån Dablaerna, log i Gref. De la Gardie huset. — Handelsman Wibell ifrån Södermanland log i huset N:o 22 wid Hornsgatan.

I Stockholm äro ifrån den 14 Martii til den 21 dito födde: 16 Gåfödarn, 21 Flickedödn. Widge 10 Par, samt begrafne 35 gamla Personer, och 15 Barn. (0) Utmärker at ingen Gdteckning ifrån den Fdresamlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 5 af Slag, 1 af Bröstsiuta, 7 af Hetsig feka 8 af Lungfor, 2 af Fräsa, 2 af Wotkusot, 1 af Varnsbörd, 2 af Mattande siuta, 1 af Andetappa, 2 af Alderdom, 1 af Bräk, 1 af Släckfäret, 1 Drucknad, 1 af Inflammation. De 15 Barnen äro döde: 2 af Kopper, 10 af Slag, 1 af Fräsa, 2 Dödfödde.

Namnen på de döde gamle Personer äro :

(Stor kyrkan) Majoren och Riddaren af Kongl. Swärds Orden Högwärdorne Grefve Johan Frölich. — Slots Zimmerman Dlof Lundberg. — 1 Barn. — (St. Clara) Afstredde Vice Corporalen wid Kongl. Lif-Regimentet Carl Fredric Strandberg. — Pigan Margareta Larevdret 60 år gl. — Notmästaren Lorents Söderbergs Hustru. — Pigan Brita Christina Hultman. — 2 Barn. — (St. Jacob) Sämiskmakaren Johan Bogels Hustru. — Jungfru Helena Catharina Christiernin. — (Riddareh.) — (Tyska Förl.) Caffe Kokaren Johan Petter Duhojs Hustru. — (St. Maria) Couywardit Captain Magnus Östberg. — Sidman Anders Juhlström. — Uppsyningsman Forsmans Enka. — Arbogaren Petter Helt 87 år gl. — Enkan Maria Tråberg 69 år gl. — 4 Barn. — (St. Catharina) Tygwärfwaren Jonas Nyman. — Enkan Anna Maria Hammar 75 år gl. — Skrypskimmerman Eric Berg, 78 år gl. — Tygwärfware Gesällen Fredric Dunert. — Fräran Johan Lindberg. — Cartuns Arbetaren Dlof Åker, — 6 Barn. — (Kongsholmen) Vice Passoten Johan Elner. — Ärtlingan Johan Kalk. — Hustru Catharina Wählberg. — (Ladugårsländ.) Åkaren Petter Åberg. — Uppsyningsman Eric Wibeling. — Trägårdsmästaren Anders Nyman. — Zimmerman Eric Bergs Son. — Pigan Catharina Nyberg 63 år gl. — (St. Olof) Drängen Eric Lindberg. — (St. Johannes) Zimmerman Dlof Forsberg. — Kutsken Johan Söderbergs Hustru. — Murdrängen Dlof Bohman. — Stråddars-Gesällen Christian Florin. — Stomatike Läkogåben Johan Friedric Nyman. — (Barnhuset) Stånd-Drabanten Anders Lelman 97 år gl. — (Dansviks Förl.) — (Skepsh.) — (Lifjeswårdeste Regtitt) — (Sabbatsbergs Fata Wghus.)

Utskillige Fungiörelser.

Uti Lafonts Trädgård N:o 62 på Kongsholmen, uti Qvarteret Kpfet och wid stora Trädgårdens gatan, finnes til salu en hop Byggnings-Materialier, såsom sprängd gräfven, buggen sandsten af diverse Soeter, firnig til trappor och stäcksten, en portal, en wacker Colonnade med Nischer, en myckenhet ansenligt wurne Lindar, Dorkoms plantor samt Boëquage plantor. Hwem finnes derstädes en tenture Gyllensåders Tapeter så goda som Nya och en wacker Sammaets Himmel. Om mer eller mindre af disse periedlar kan med skälaren öwretrens komma.

Om någon til Åhus wäl Sköledes sända Gods eller waror, så gifwes wid första försökning Skipslägenhet at nu afgå; derom underättelse erhålles hos Skips Clareraren Zilem.

Carls-Crona Lotteriets dragning sker den 8 April, Fjorton dagar efter dragningen sås Dragningens Listorna uti Stockholm hos Paul Dellwik hwarst och Winsterna utbätalas samt uti Carls-Crona hos Skådman Lars Berg, på betörde skålen sås och Låtter til 2:dra Dragningen a 1 daler 16 öre kopp-mt; några få Låtter til första Dragningen finnes på wanlige ställen öfver skålen.

Wid en Landtägendum någre mlt ifrån Stockholm åsundas en Trädgårdsmästare och en Wädergwarns mjölnare, underättelse därom fås i huset på Noree sidan om Bonquet.

Et parti goda och isfäsa utlånka frucht trån af äple, päron och körsbår, ärsfilige Soeter så wäl hög som låg stämmige, förledit åre inkomne, finnes til köps wid humbligården til Modererat pris.

Åf Trycket kommer at utgifwas et af Landsböjningen och Riddaren af Kongl. Maj:ts Hordstiftens Orden Herr Baron Johan Junck i flere år utarbetat Wärf, under titel: Genwäg til kundskap och utöfning af Swenskt Lagfarenhet. Det blifwer allsamman trockt på stort Högånstt papper i Regal 8:vo, och läser wid wäs utgåra 30 ark. Men på det förläggaren någerlunda må weta hwad antal Exemplar som bör utläggas, så emottogas härpå pränumeracion til inkundande Wäl: Månads slut med allenast 1 dal. Silf:mt Exemplaret, som betalas emot quittance uti Kongl. Tryckerie: Boken, hwarst hwat och en kan få se och låsa det redan tryckt förretat med derwid fögade Wokens fördelning, hwaraf man kan inhämta det inrättning och ändamål; och resten af bitälningen årläggas då Woken sårtlig lewretas wid detta års slut.

Uti huset N:o 137 på lilla Nygatan, är en meublerad Sal och Kammar på wicka eller halft år en trappa up at hyra.

Uti huset N:o 134 på lilla Nygatan, är igår som war den 27 hujus, bortskufft en inuri och på locket försydd, otfakantlig Silfwer Snusdosa om 6 lods wigt, utom Guldsmeden Ormans stämpel märkt i kanten med wotshäwne C. L. tillika med en smånadlig förschufwa. Skulle någon härom underättelse bekomma eller desse wotshäwne kunna tillräkta skaffa, behagade den sådant uti ofwannämde hus 2 trappor up tillkänna gifwa; emaker skal wäl förskyllas.

3 Kongl. Tryckerie: Boken finnes efterföljande Comedier och Tragedier: Swenska Språttböken 3 dal. Draclet eller Gudastwäret 24 öre. Deucalion och Pyrrha 18 öre. Michel Alparig 1 dal. 16 öre. L'Indiscret eller den om sin ihela skrefwande Cavallieren 24 öre. Den a la Modiska Cavallieren 1 dal. 8 öre. Den Irländige Frelaren 30 öre. Goda Hustrurs seger 2 dal. 16 öre. Den Swartskufa 1 dal. 8 öre. De Turska Enkorne 24 öre. Slaswe: ön 1 dal. 8 ö. Förderade Sonen 1 dal. 16 öre. Måresplagen i mhetret 24 öre. Pedfambdrens Lempel 12 ö. Sanningens Lempel 1 dal. 16 öre. Mammon 12 öre. Gudarnas Mådsjag om Kruntindret må fria sigel 12 öre. Wessändiga Herdinnan 1 dal. 20 öre. Alequin i Serallen 24 öre. Numman 1 dal. Syring, eller den til hwad förwandlade Nympfen 16 öre. Aeadne för sin förmåntighet til Spindel förwandlad 1 dal. Mentösbetens Lempel 12 öre. Herkules på flisewägen 12 öre. Alequins Jägare: konst 12 öre. Frimutatne 1 dal. 16 öre. Brutus, eller Kärleken för Faderenslandet 1 dal. 28 öre. Le Cid, eller den om bedet tillfånande kärleken 1 dal. 16 öre. Argulus 1 dal. 16 öre. Les Graces eller Behagligheter, af Hr. Saintfoir 30 öre. Nitridat 1 dal. 28 öre.

Derstädes finnes och et nått Calendarium Perpetuum med försydd ram och glas för 12 dal. kopparmynt.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Maj:ts förenyade Mådige Wårdens Placat för afwilit och försynt Manskap ifrån Regementerne och Ammiralitetet. Dat. den 18 Martii 1751.

Carls Crona

Stockholms Heloblad.

Lördagen den 4 April 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Följande är insändt:

Ut konster och vetenskaper genom årfarenhet upodlas och rättas ifrån de begrep, som af en af-
 mån theorie ofta blifwit illa tillämpade uti enskilda mål, deraf hafwe wi många prof. En
 tid bortåt i dessa senare åren, har swedjande och brännewins tillwärtning blifwit såsom lands-
 förderfwilige ansedde, emedan wltre män tycks hafwa på goda grunder aldeles förkastat deras
 bruk och nyttjande. Sammar. Rådet Herr Baron Brauner, som rikskadt det almånna med så
 många ganska nyttiga upgifter af des grundteliga insigt uti alla hushålds ämnen, har nyligen
 i twenne afhandlingar beskrifwit den almånna tanka en tid bortåt börjat såka rötter hos icke
 samma hushållare, som trodt sig böra affkaffa swedjande och brännewins tillwärtning; det förra
 såsom skogsödwande; det senare såsom mer sådes ödwande, än selswa tillgången i landet kan råla.
 De skal, som Herr Baron anförer, hafwa, såsom allt hwad han utgiffwit i dylika ämnen, sådan
 betwagelig liknelse af sanning, at jag gliensa åstundade så en och annan fråga något nåtmatte
 uplyst, för at ej aldeles ignas jurare in verba magistri.

Om Swedjande:

1:do,) Herr Baron medgiffwer, at misbruket af swedjande är skadeligt; at skogsödar deraf
 kunna upkomma (och beslageligen sker det alla år) at bergastiga och stenbundna
 tracter ej ro tjenlige til swedjande m. m. och upgiffwer til bor, at ej itända förr, än efter
 rågn, eller idan daggen är fallen; om icke i lungt wäder: och at samla hielp emot påkomman-
 de olgödar m. m. Men hwem går i borgen, at sådant allt i acki tagres? och hwem swarar för,
 då allt år i acki tagit, at icke olycka ändå kan tima? wädrer kan wara sälla då swedian an-
 kändes; en hålig ihjning eller storm påkommer, och går til skogs med all elden. Ensliga hems-
 man, torp och byggen på stora skogar och allmånningar, nåkas inga grannar så närhånds,
 at de kunna hielp, och selswa äro åboerne för swaga til hielpen; Imidlertid går skogen åt;
 men hwem årfätter sedan? när swedjande i skället för twång får upmuntran, så tror skatte-
 bonden, såsom ågar af sin jord, sig ej skyldig, at undergå tillsyn; Crono - bettenten hinna ej
 med, at tillse alla Crono - bönder; och Grälse - bonden och torparen skulle anse wære än träldom,
 at ej så swedja lika lit med Skatte - och Crono - bonden; huru skal då misbruket förekommas?
 hwem skal utse den tilliga och otienliga marken til swedjande? hwem försäkr det rätt? eller
 huru skal marken rätteligen wara beskaffad som med nytta kan swedjas? om också medgiffwas
 skulle, at swedja kunde wara nyttigt til skogens frödigare wäxt, när den tiocka måhan och qwie-
 star som förhindrar frö, at tränga sig snart igenom med sina små fina rötter til matjords
 ytan, och så i allwen eller leran, blifwa, utaf elden lagom förtärde, så blir swarigheten lika
 stor, at så laga, at det bringe lagom; at elden ej måtte gå djupare, och förtära mera, än man
 tror nyttigt wara på det stån. Huru ofta bönder, at elden drager sig ned i jorden til 2 a 3
 alnars djupet, doljer sig, och upps ej förr än 2 a 14 dagar efter då skogen står i susan låga,
 som det mig self är händt me förlust af half hirdings wägs god löfskog, endast af utlagd
 tobaks tid i en dikes brädd och or rotwäta mit på en stor måha wid Michaelis tid.

2:do,) Man har nu uti store tider blifwit lärde och uncerwist af wåra wisa hushålds lä-
 rare, at salpeter är både moder och amma för alla wårter; til den ena mer, til den andra min-
 dre; men at där ingen salpeter är, det kan ej heller något frö gro, upkomma och trifwas. Det
 synes alltså, at ihuru liten matjord må wara i skogar under träen, så bör man tro, at naturen

1033
 som det selt så inkräktat, har det så wetat, på det de fröen som nedrädda, måtte finna i den lifga
 matjorden sin första föda och näring, till dess rötterna, som till mera styrka, icke tränga
 sig, hvarrätter sin art, ned i allven, till ga och wära. Det mätte wäl ej, at ison eld, i för-
 lärt och förspillt den lifga sölnet som finnes i majjorden, at såd förta året och påss samt trä-
 frön, icke sig ännu de 2 eller 3 första åren; men man ser och ser, på wärendes alla
 sw-jor, at marken är torr och ofruktbar i många år fortåt. Wärens orsaken icke wära; at
 sedan det alcti, som wor i afson, blifwit utslakadt, och at det utdragit all den musten, som war
 dritt i jorden, och lika som ofuring, icke sin pitersta kraft, för at öwvererjma de första wår-
 terna i fruchtighet, at jorden blir fröen i många år lif, som röd; och ut omfider, när några un-
 ga träen efter hand upfomma, blifwa de af bostar, hästar och får, (om de gå där i bet) så af-
 ätne, at där aldrig blir annat än små snarwärt maffog, och det afscabbat till fohl- och nptt-
 sälle, men icke till förwärligt busstimmer, äminstom på mer än 100 år, och kanste aldrig? det
 tycke och wära naturligt; aldenhand på fältene ej är något flyggt öwarken emot solens brän-
 nande hita, eller wintrens tryckande köld; deröre ser man, at ej annat än häst gräs och orme-
 buntar kan där efter de 2 eller 3 första åren wära, hwarat kreaturen ej kunna sitta sin hunger,
 uton måste ändras med spåda qwisarne af de nys uprunne träns; emedan swedjefältet ligget på
 som en bränd skorpa, där inga gräs, eller tvenlige till best kunna trivas.

3:10,) At naturen är allie böka maktaren, och at äminstom ej kommer deremot up-
 (widare än hon, i det närmesta, lika, och iflöder sig naturens wärningar) läser wäl ej, be-
 tröad; äwren har Herr Baron Bänner gånka grundligen wäl det, rdrande löfirans planter
 rande; det upwäcker iödenstul hos mig någon förundran, huru eldens wärkan kan sågås wära
 den samma, som naturens, till skans wärt och förlojan; man ser i alla stogar, om naturen
 för wära i frö, at den då uröder barrträn allstäds uti sin tilla majjords hita, under de an-
 dra wärande träns rögd och luga, undan för solens brännande strålar, för wärens hästiga
 fart, och för wintrens twingande köld; den brufar dertill inga eld; denni deremot, utfäret de
 spåda frön, plantor och trä, som uti den drifwande afson på swedjan omfider bunnit upfomma,
 till alla de förtroct, emot hwilka naturen, efter sin egen ordning, dem strökar och skodar.
 (Slutet härnäst.)

Således är insändt.

Då S. T. Herr Peter Proberg uti Stockholms wifobladet No 11, fördragt gifwa almänbeten
 tillkänna at misräkning och trycket, skal finnas uti de af P. J. Hoffsteds Dyckerie
 år 1758 utkomne uträknings tabbe öfwer proportionen Swenska wäternes emellan, har han till-
 lika helt intygat, at den menliska ofullkomligheten sig snarast yppar uti wärs Af- och
 tryckande; in Herr Proberg anföder at de pag. 4 i Sackerns Spaltenen hwarje

874 Steppund 5 Lippund 10 och 50 147:delens Måttet; Men jag på år, at slet höt
 rättas skända; at 874 Steppund blir skändes; Men, at 5 Lippund gör 2 Lippund; så
 bogat göra det senare till 10 och 50 147:delens Måttet blifwa ömnerade; Eder, Herr Proberg be-
 ättor; hwar under då, at dyllit timat under så många millioner af det, som är till det betänning

De öfriga Måttings- och tryckelns skola framdeles, på lömligt sätt, som är till det betänning
 blifwa kundgjorde och utan betänning afslutas; så at de deretter kunna rätt, at dem, som inkräddes
 de tabeller, antingen redan på god tro brukat eller äro bogade at betänninga detat; Men, at för alla
 selskigheter skal efter Hr. Probergs förslag utgifwa en ny utlag af dett ringa orätt, det läser en
 hwar om det uti sinna så mycket mindre kunna löra wädan, lömnde och till hwilken, eller gogs
 na almänhetens, som det, änsdnt uti de nogalle och bögg authortiterte Wärs Tabeller En Mått
 på wäpneret uti uti uti 1227130:de och 1588769:de blifwa, i samma l'wäl äwren söga
 nptta eller äro påtteliga; så länge wäternas här i stora Arch och Måttwägen uti dett lört
 och ej heller nu dermed öwrens skänna; hwilket nu funor blifwa, om så nödigt woro, cum
 met det talde och det fördrades. Sådan tilligtighet torde wärbörande finna löfwa behörig
 underökning och nödwändig bot.

Emotsett tackar jag Herr Proberg för des wäsentliga och wäntliga påminnelse, som för-
 sänder mig till all möjlig återkomst. Stockholm den 21 Mars 1761. Sam. Hierp.

ANNO 1761 d. 4 April.
Politie- och Commercie - Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationer.

Mar.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind	wädl.	Bar.	Therm.	wind	wädl.	Bar.	Therm.	wind	wädl.
28	25:69	0.	S.	flart.	25:69	8.0.	S.	1 mult.	25:78	4.0.		1 mult.
29	25:78	1.0.	NW.	2 mult.	25:69	5.0.	NW.	2 mult.	25:62	5.0.		2 mult.
30	25:62	4.0.	NW.	flart.	25:62	8.0.	NW.	1 mult.	25:74	5.0.		flart.
31	25:80	0.	NW.	flart.	25:66	9.0.	NW.	2 stöd n.	25:55	4.0.		1 mult.
1	25:74	4.0.	W.	1 flart.	25:77	6.0.	W.	2 mult.	25:86	2.0.		1 stöd n.
2	25:86	0.	NW.	1 flart.	25:65	8.0.	NW.	2 stöd n.	25:55	5.0.		1 mult.
3	25:18	4.0.	W.	1 mult.	25:18	5.0.	W.	1 ragn.	25:33	3.0.		2 stöd n.

Följande Resande äro nyligen ankomna.

Svenske Lieutenanten Carl Boije ifrån Wästergötland, log. i huset N:o 167 wid Norebo.
— Capitaine Gortberg, Lieutenant Stenfelt, samt Adjutanterne Ehrenmark och Denholm ifrån Calmar, log. hos Hofaren Pihlstedt wid Hornsgatan. — Lieutenanterne von Meland och Pol, log. på skåren Rögvalta Lagenet. — Auscultanten Fischerström ifrån Paborn, log. i huset N:o 18 wid Prästgatan. — Conditoren Corin ifrån Jönköping, log. i Hof. Cammereraren Widings hos wid Gåstgatan. — Christ. Kraft ifrån Franckrike, log. i huset N:o 106 wid Nyngöatan. — Statmästaren Doré ifrån Strömholm, log. i huset N:o 54 wid Norelandsgatan. — Studios. Pesh, log. i huset N:o 34 wid stora Badhuswugatan och Noremalm.

3 Stockholm äro ifrån den 21 Marsli til den 28 dito födde: 18 Gåkebarn, 28 Fildes barn. Wigde 42 Bar, samt begravn 30 gamla Personer, och 20 Barn. (0) Utmärker at ingen Föteckning ifrån den Föresamlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 6 af Lungrot, 2 af Dånglwen siuka, 2 af Slag, 7 af Hetsiga siuka, 1 af Inflammation, 3 af Wattu ot, 1 af Gräpa, 1 af Lwingsot, 2 af Håll och fling, 2 af Bröstsuka, af Magrer, 1 af Alderdom, 1 af Kläckfeber, 1 af Venerisk siuka. De 20 Barnen äro döde: 7 af Slag, 9 af Koppor, 2 af Bröstsuka, 1 af Hetsighsiuka, 1 af Diarrhe.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Wictmäss. Georg Woberg. — (St. Clara) Stals Secret. och Ridd. af Kongl. Merck. D. Wälb. Hr. Carl Carlsson. — Ugan Christina Pettersdotter. — 2 Barn. — (St. Jacob) Kammereraren Woye Gran. — (Riddareh.) Mästare Aldermannen Carl Fredric Schultz hustru 61 år gl. — (Tylke Förf.) Sib:Capitain Verendt Kocks Enka 79 år gl. — 1 Barn. — (St. Maria) Winstänken Johan Witterbergs hustru. — Uppsyningsman Nils Westbergs hustru. — Drängen Lars Norberg. — Herbareraren Matts Wabberg. — Timmerman Anders Söderberg. — 6 Barn. — (St. Catharina) Ulfammas re hustrun Greta Swolf. — Enkan Catharina Swilt. — Timmerman Nils Ericson 61 år gl. — Drängen Matts Edwardson Sparring. — Samuris wäpwaren Anders Eckard. — Stads Wätsman Claes Pihl 84 år gl. — Rådsmakare Gesällen Christoffer Närke 74 år gl. — 3 Barn. — (Kongsholmen) Glasblåsare Gesällen Mattias Stibblom. — Glasblåsare Gesällen Johan Berg. — (Ladugårsländ.) Murgesällen Lars Asplund. — Enkan Maria Sla. 80 år gl. — Timmerman Matts Hässelgrens hustru. — 3 Barn. — (St. Olof) Rottaren Nils Apelbon. — Timmerman Hans Wählström. — Brands wäkten Petter Ahlström. — (St. Johannes) Enkan Maria Lewis 73 år gl. — 3 Barn. — (Barnduset) — (Danskvikförf.) Spinneriskan Anna Fröberg. — Torparen Anders Christ. dotter. — 1 Barn. — (Skepsk.) Tobaks Spinnare Gesällen Carl Waf. — 1 Barn. — (Liljewärdste Regitet) — (Sabbatsbergs Gattighus.)

Utskifflige Fångiörelser.

Uti Trycket kommer at utgifwas et af Landsdhödingen och Riddaren af Kongl. Maj:ts Nord-
Kjerne: Orden Here Baron Johan Funck i flere år utarbetat Wärl, under Titul: Genwäg til
Lundskap och utdijning af Swenskt Lagsarenbet. Dit blifwer allsammans tryckt på fiort Holländskt
papper i Regal 8:de, och läret wid pås utgådra 30 ar. Men på det förläggaren någorlunda
må weta hwad antal Exemplar som bde upläggas, så emottagas härupå pränumeration til instun-
dande Maj Månads slut med allenaft 1 dal. Silf:mt Exemplaret, som betalas emot qvittence uti
Kongl. Tryckerie: Woden, hwarest hwar och en kan få se och låsa det redan tryckte företalet med
derwid fogade Wodens fördelning, hwarafor man kan inhämta des inrättning och ändamål; och
resten af betalningen årläggas då Woden järdig lefwerreras wid detta års slut.

Sevan både Fader och Moder döde blifwit, anlände en Yngling benämnd Isaac Pommerin
wid pås år 1744, til Stockholm i tjenst, då omkring 12 a 13 års ålder; Son af en Lieute-
nant wid Kongl. Dahl-Regementet af samma Namn, om hwilken man hafte den efterrättelien,
at han något ihärf på begiwit sig til Sidh, men att sedan icke lemnat minsta kunskap om sig,
så at omist år om han lefwet eller är död. Och som något länge sedan tillfallit arf, ännu på-
tes denne Isaac Pommerin til handa, hwilket des medarwingar, i händelse af hans död eller
uteblifwande årna sig til goda disponera, derföre anhålles, at then, särdeles af Herrar Sidjarans
de, som om denne yngling kunde åga någon kundskap, antingen om och hwarest han afstod,
eller på hwad ort intrifes eller utrikes han kunde wissas; och samma täcktes wisa des anhör-
ge den behågenhet, at til Post-Contoret i Gahlun sådant kändgöra.

För en fattig Lärting är utar Tryckeriet wid nya Kongsbolms bron, nyligen bortskullt en
Käck af Blågråd Klåde, med förgylla knappar, samt blått lärt i armar och Ryggen. Den
som härom kan gifwa underättelse uti förberedde Woktrycket, låswas i wedergållning 15 dal. Kop:mt.
Åfundas at så lösa en Landägendom 1, eller 1 och en half mill när Stockholm; den som
en sådan hafwer at sälja, behagade anmäla sig upå Wigerts Caffehus mit emot Postburet,
hwarest widare underättelse om löparen årbåas.

Wid Tegelwiken på Fabriques Gården, finnes Engells fritta til salu för billigt pris:
Uttur huset N:o 96 i Benicke brändan wid Dierlånggatan blef den 2 bujus bortskullt, En
Grunttimmers Påls af brocherad Skentyg på mjukt botten, fodrad med Gråmärcks Ryggar,
och Härmelins beäm: En gammal och sliten svart Pouderoijs Kiortel, och en härmelins Muff,
med swarta Spisar; Den som om Lufwen, eller de bortskulle Sakar, kan gifwa någon under-
ättelse, uti berörde hus, skall hederligen bliwa förskötd.

April Månads TAXA.

Swarester följande Perjedlar försållas i Stockholm, Anno 1761. Rp:mt.

Bröd til et dce R:mt bde wdga.	En Kanna godt Dubbelt öhl	1 dal. 3 öre.
Hwetebröd med mjölk bakat 1 och 1 halst Lod.	En Kanna Enkelt öhl	18
Dito utan mjölk bakat 1 och 3 fiend. Lod.	En Kanna godt Swag öhl	8
Strådt Kåg bröd 4 och 1 halst Lod.	En Kanna Göt Mjölk	28
Dito oststrådt bröd 7 och 1 fiend. Lod.	En Marek Färsst Dyr: Stut: eller Dwi: ge-Kiött	16
Et Fat Dubbelt öhl	En Marek Hel eller Half-god glödd Kalf	28
Dito En Lunna	En Marek Framfiending dito	26
Et Fat Enkelt öhl	En Marek Walfiending dito	30
En Lunna Dito	En Marek Fäskött	16
Et Fat Swagöhl	Goda Drikes Lam säljes stycket 9, 10, 11, 12, 13 a 14 daler.	
En Lunna Dito		
En Lunna Spisöhl		

Informande Spannens prisen hafwa i nästl. Månad varit: Hwete 50. 42. dal. Kåg
24. dal. Malt 33. 31. Korn 30. 29. dal. Wandsjäd 26. 23. Håstra 24. 21. dal. Ekke
48. 39 dal.

Uti Kongl. Tryckerie Woden finnes til Salu Guld- och Silfwer Papper til 100 dal. Niset;
Turkiskt Papper til 48 dal. Niset och enjärgat Papper (såsom blå, grönt gult och rött til 40
dal. Niset, all Kopparmynt.

Uf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Förtelning på Högwärdige Präste: Ständets, Wållof. Borgare Ständets och Hederwårde
Wonde: Ständets Ledombter in Pfenis wid innerwårde Riksdag.

Fortsättning af Förtelningen på Rikens Höglof. Ständers Deputationer arket Lit. E.
Riksdags: Tidningen N:o 15.

Stockholms Hefoblad.

Lördagen den 11 April 1761

Lärda Saker, och Køn.

Slutet af Skriften uti Weckobladet N:o 14.

4:to,) **M**åne icke skadan blifwe större än förmånen, om till at föhla, hela partier sållas ned på en gång, för at på en gång åter låta upwåxa jämnwärtig skog? uti stora skogar finnes sådån så jämnwärtiga träd, at ju såg-och bygnings timmer, medel träd, tieliga till föhning, och swårre efter hand upwårta trån och tekningar finnes hwar om annan. Skulle alla dessa nu sållas på en gång, och marken swedjas, eller allenast röddas, måste deraf wända til flut, när man gädd hwarstals om, efter 30 a 40 år, och man då wil komma på somma part igen, så finnes där wäl jämnwärtig, men derför icke jämnwärtig skog; utan storabdgst åter til swedjande och föhning, men aldeles intet til timber och bräder dugelige trån. Sålredes är fruktan wåröf, at nåe en stor tractt blifwit samfält nedbuggen och bränd, ågaren af en skön skog får innan kort tid böpa sit såg-och huftimmer af andra, som häfdat sin skog med bildgning; Bewis har jag i händer på min ort, at där swedjesall war 1709 där är ännu ei annat än swag grånnskog, änskiönt på jämn och något stendlig mark, uti grofmosand upkommen, blandad med några så ömfeliga gåhr-tollar, som knapt duga til uthus, men icke någon enda til bygnads timmer. Et annat wedermåle häröf, har jag äfwen wäl af en i mer än 60 år sedad part af 100 tolfter sköna stelige trån, på stendunden lergrund som efter gammal skogseld blifwit stående och sedan skonad; men sådan som jag minnes samma part för mer än 40 år sedan; sådan är den ännu i dag; at ingen ung skog tilwårer under den gamla, tyckes ej annan orsak böra tilliessas, än eldens wåldsamhet, som så förbrändt marjords utan, at intet sed där sedan kunnat triffwas och gro. Dessa swårigheter anöres ej såsom någon motsats, af det Herr Baron Beauners afhandling innehåller; utan endast såsom dubla, öfwer hwilla Herr Barons mogna tankar och råd gierna skulle åfundas.

Om Brånwins tillwårkning:

Herr Baron Beauners egentliga sats är, at här med bewisa angelägenheten, at updriftw i aduården til sin rätta bögd, nytta och wårde, genom bättre och ömrogare victualiers anskaffande i Riket; En ganska berömlig, och för Riket bögst nödwändig omsöeg. Men mig insfaller likwäl en och annan betänkelighet, som af Herr Barons stora insigt torde kunna upplysas.

1:mo,) Utaf dessa senate årens årsräkner wet man, at tillförene, då brånwins tillwårkning war öpen lämnad, blifwo årligen 5 a 600000 tunnor såd införskrefne, som, til ej mer än 3 plåtar tagne, utgiorde en summa af 15 a 1600000 plåtar, som gingo ut Riket til utlandsningen, och som innom Riket merendels gick til brånwins supande för menniskor, samt til drank och draf för kreatur. Om menniskorna der wid mådt bättre til hälsan, är en sak, som lämnas til Herrar Medicer at döma; men at lefnaden warit oordentligare, derom witna både präster, domstolarnas criminal protocoller och resande; sålunda tyckes som borde hela årsräkningen för de utgångna 15 a 1600000 plåtar tagas igen utaf besparing uti mindre införskrefna victualie persedlar, och derom måtte Lull-specialerka intaga; men det likwäl ofdragit, som til Nemesens förnödenhet i Pemmern blifwit utstrån hämtat. Om det sedan håller prof, twisar jag med skäl, til det bewisat.

2:do,) Om man nu skulle medglt, at af drank göres mera nytta wid swin kreaturens gjödande, och midlts framskaffande, än af såden allena, och at dranken af 1 tunna såd är mera spissam än midlet af 2, och i nyttan mer än af 4, så förefalla mig dock swårigheter wid selfwa utöfwandet, til at deraf taga den nytta och fördel som Herr Baron föregiswet, och som bde

ärsätta förfuffen af den upbrända säden, hwars värde, om den sädes, jag saknar i pungen. Swinen skola födas hela året igenom; skal brännvin likaledes tillwäntas hela den tiden, så blif åtgången nog stor. Efter tillwäntningen allenast en gång i månaden, så har jag mig ej wäl noga belant, huru många swin af drankt efter en tunna såd kunna födas på en månad, eller om midlste: förne då hafwa med utaf dranken, så at den minskas dermed för swinen; jag wet då ej om icke, sedan de sådt smalen och wahren på drankt, de icke under den tiden som den trepter för dem, då ju torde rata annor mat, så at, de då måste magras i samma mån, som de under drankt: tiden tilltagt: eller om meningen endast är, at med drankt föda swin: kreaturen, och drifwa dem till sin högd i fetma, då de lil flackt skola gjödas, samt för den tiden allenast låta i den tillräckellaget bränna, som dertill behöfwes, så kunde kanske ändamålet i den afsigt winnas; men så tyckes deremot, det, som anses til fornas bättre midlknig, jedra å: minstone hela 7 månadernas bränning, då en omättelig mängd såd alltid skulle förtäras, och mera brännvin tillwäntas än egentligen tyckes böra åtgå för nödortsten i hushållet. Men at egentligen komma till hetswa nytta af dranken fram för midlets användande til swin: kreaturens föda, och midlste: stände; så påminner jag mig hafwa hört utaf snabba hushållerskor, at de sunno åfwen så mycken, om icke mera fördel för kreaturen wid sådens lita blandning, tillredande, gläsnig m. m. (såsom til bränning, utan at bränna) som någonsin med drankt; emedan wid det födra, somma spelligbet åstadkommes som wid det senare; med den skilnad, at hetswa musten, så wäl som det skottiga eller volatille wore qwar i det ena, som i det andra wore förflygit med brännvinet. För min del dömmar jag icke här om; ty om lika goda skal skulle er tbeoria kunna ansöras för bägge, så måste årfarenheten råda; men om och denna finnes lika för bägge lantefätten, så torde det böra wäljas, som oförneklig medförer största nationella winning för Riket.

3:to,) Om det står fast, som Herr Baron behagat säga, at drankt rätteligen brukas, är den bästa midlkoran för soen, så följer detaf, at drankt aldrig böt tröta hos en god hushållare, och at han således bör bränna hela året igenom. Men hwadan kommer då den skilnaden at midl som i staden fås, när soen där födes måst af dras och drankt, är swig, samt ser blagtig ut; då den, som kommer af landet, där soen åter godt hö, födes wäl, får god och hienlig midlbrist m. m. är hwit och mustig, samt gifwer fetare och mer rensmalande smör. Går man dömma er analogia, så wet man at ammor, och mödrar som för mycket upptia brännvin, då de ge barn dja, mer förwärra, än förbättre, eller förlofra sin midl; hwarpå torde wara många beklagliga prof.

4:to,) Men som jag icke har i sionet, at wedertägga Herr Baron Brauner, utan endast söka uplysning och underwising, så önskar jag, at weta naturliga sammanhanget af des mening, då han wedertägger det motsälet som någon torde invända, om drankens mindre must, sedan brännvinet blifwit afdragit, då Herr Baron liksom wis påstår, at bröd, af samma grund skulle wara skadeligt; min physicaliska insigt sträcker sig ej så wida, at jag kan finna comparationis tertium emellan den såden som efter bränningen förlorat sit wassa spirituetua wäsnade, och den, som uti brödet efter gläsnig och bakning, icke tyckes hafwa förlorat någont, af sin spirituetua eller winagtiga egenfkap, utan dymedelt endast blifwit beqwämelligare gjord til människans föda, genom den kraft och must som blifwit lika som concentrerad genom gläsnigen, och omsider genom bakningen qwarhållen, men icke evaporerad såsom uti dranken.

5:to,) Huru wida mera, eller lika mycket, såd åtgådt uti öhl, sedan brännvinet blif förbudit, än under den tiden det war tillåtit at bränna, är mig wäl obekant; dock tyckes mig kunna med skal twifla at så är, när jag anser för full sanning, (som det i hetswa wäcket är) at mindre främmande såd infommit i Riket under förbudets tiden, än för. Nu den tillknig, som stred uti främmande dryckers åtgång, för almånhetens råkning, som annars varit wahn at förnöja sig med brännvin, kunde, som jag tror, utdnas, genom Tull: specialerna och dylikt. Men nåppeligen tror jag, at främmande dryckers tillwärt varit så stor, at den besparing, som steds för Riket på främmande såd, kunnat derigenom så förwinna, at Riket dymedelt genom wine skulle stadnat i lita och samma underwigt i utrikes handel som för: Jag ber om ursäkt, at jag blifwit widlystigare än jag åtnat, så wäl som för det, jag ej följt Herr Baron Brauner's afhandling efter, i samma ordning och ämnen som han. Min tanka och upfat har endast varit, at lita som peka på dem, som hos mig upwäckt twifwetsmål, innan jag kunnat förnä mig, antaga des Herr Baronens grunder, och andra de anskalter, som jag bitills trodt mig hafwa gjordt, på andra förnustiga wära hushålds lärars förefreit. Behagade Herr Baronen närmare uplysa mina dubla, blifwer jag wisetligen in af dem, som ätrena årdölet och nyttias des dållsamma och grundeliga såd.

ANNO 1761 d. 11 April.
 Politie- och Commercie-Tidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Meteorologiske Observationes.

April.	Sl. 8. f. m.				Sl. 2. e. m.				Sl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
4 d	25:53	1.0.	W. 2	multit.	25:54	5.0.	W. 1	ström.	25:60	7.0.	-	flart.
5 d	25:60	4.0.	NW. -	multit.	25:60	11.0.	NW. -	flart.	25:61	8.0.	-	multit.
6 d	25:67	9.0.	NW. 2	ström.	25:66	12.0.	NW. 2	flart.	25:63	8.0.	-	flart.
7 d	25:59	6.0.	NW. 1	flart.	25:52	1.0.	NW. 2	flart.	25:48	5.0.	-	flart.
8 d	25:40	4.0.	S. 1	flart.	25:40	11.0.	S. -	flart.	25:40	6.0.	-	flart.
9 d	25:33	8.0.	O. -	flart.	25:33	12.0.	O. -	ström.	25:33	5.0.	-	ström.
10 d	25:25	8.0.	S. 1	multit.	25:25	10.0.	S. 1	ström.	25:22	6.0.	-	flart.

D. 5. Nymåne kl. 8. 48. f. m.

Följande Resande äro nyligen ankomna.

General Major Orenstierna, log. i huset N:o 37 wid Regeringsgatan. — Major Falkenberg log i huset N:o 17 wid Droktninggatan. — Rytmästaren Douglas, log hos Kryddkamaren Dahlgren wid Storkyrkogatan. — Jagt Lieutenanten Mångert ifrån Calmar och Steppar Wegener ifrån Wismar, log. på källaren 3 Rongar. — Handelsman Goz ifrån Birgen, log. på källaren Klaga. — Handelsmannen Nyström ifrån Helsingfors, log. hos Capitäninnan Ehrengren wid Charlsons hwarf. — Fabriqueur Lindahl ifrån Norrköping, log. i huset N:o 18 wid Wästerlånggatan och Jerntorget. — Rådman Emmertz ifrån Strengnäs, log. i Wenswärsware gården wid beswärsgatan. — Räknelungs makare Gesällen Odin ifrån Wifstads, log. i huset N:o 5 wid gamla Kongsholms gatan.

I Stockholm äro ifrån den 28 Martii till den 4 April födde: 23 Gåsbarn, 22 Glicksbarn. Wäde 24 Par, samt begrafne 32 gamla Personer, och 30 Barn. (0) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde: 9 af Hellig sula, 1 af Håll och ring, 5 af Alderdom, 4 af Slag, 3 af Bröstsula, 1 af Mattande sula, 1 af Andetappa, 1 af Skibrög, 3 af Lungrot, 1 af Sticksuf 2 af Brästa, 1 af Venerisk sula. De 30 Barnen äro döde: 7 af Dangiswen sula, 17 af Slag, 3 af Hellig sula, 3 af Koppor.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) Kopporslagare Aldermannen Olof Sjöström 66 år gl. — Murgesällen Petter Eörnberg. — (St. Clara) Controluren Petter Hjorth 75 år gl. — Wedbäraren Gabriel Hansson. — Wärs Lieutenanten Magnus Lundberg 66 år gl. — Frögaten Carl Persone 63 år gl. — Limmerman Petter Spants 75 år gl. — Wessbären Anders Eij. — 7 Barn. — (St. Jacob) — (Riädsch.) — (Tyska förs.) — (St. Maria) Handelsman och Bryggaren Petter Christianson Hansson. — Stads Besölarer Carl Postström. — Enkan Britta Geeling 82 år gl. — 5 Barn. — (St. Catharina) Tygwärsware Gesällen Johan Wore. — Strump: Wärsware Gesällen Johan Kubter. — Tobaks Arbetaren Jacob Smitt. — Tygwärsware Gesällen Anders Jacob Nil. — Wackmästaren Wollunds Hustru 90 år gl. — 7 Barn. — (Kongsholmen) Drängen Lars Holmsberg. — Drängen Lambert Libeau 70 år gl. — 2 Barn. — (Ladugärsland) Slotts Canceulle Wärdent Johan Schylberg. — Kammartienaren Sven Källersströms Hustru. — 4 Barn. — (St. Olof) Porcelains Arbetaren Paul Edgrens Hustru. — 2 Barn. — (St. Johannes) Tobaks arbetaren Petter Lundberg. — Enkan Rebecca Sundin 72 år gl. — Enkan Ellsabeth Gieling 69 år gl. — Enkan Sunilla Hellman. — Enkan Greta Johans dotter 70 år gl. — Limmerman Lars Lindberg 61 år gl. — 2 Barn. — (Barakuset) Capellan ifrån Angermansland Magister Magnus Nelberg. — Stgeldskräk.

waren Magnus Hultmans Hustru. — (Danzviks Förf.) Torparen Anders Jonson. —
Jungfru Christina Magdalena Ekhem. — (Skepsh.) — (Påljeswärdske Rigtigt)
— (Sabbatsbergs Fattighus.) Enkan Magdalena Palmberg 60 år gl.

Åtskillige Funglörelser.

Sedan både Fader och Moder döde, blifwit, anlände en Yngling benämnd Isaac Pommerin wid pås år 1744, til Stockholm i tjenst, då omkring 12 a 13 års ålder; Son af en Lieutenant wid Kongl. Dahl-Regementet af samma Namn, om hwilken man hast tben riterättelsen, at han något therpå begirwit sig til Slöf, men allt sedan icke lemnat minsta kunskap om sig, så at omist är om han lefwit eller är dödd. Och som något långesedan tillfallit att, ännu påles utelöfwande årna sig til godo disponera, derjödre uphålltes, at tben, särdeles af Hetrar Sidfarane de, som om denne yngling kunde åga någon kundskap, antingen om och hwarest han afsidit, eller på hwad ort inrikes eller utrikes han kunde wissas, den samma täcktes wisa des andörige den nödigenhet, at til Post-Contoiet i Kaplun sådant inberättat.

På Norrmalm och St. Clara församling, är en Gärd til löps, med nio stenhus byggnad, allt uti godt stånd. Underrättelse härom fås uti Gref. De la Gardilla huset wid Norrmalmis torg, i Klådes-skändet hos Madame Lindstedt.

Den som hafwit en kåt not om 12 samnat på hwar atm, en fjerdedel eller en tredjedel brus kat, för billigt pris, kan sig anmäla uti Jernboden wid Jerntorget.

Gifwes härmed tillkänna, at Skomakaren Nils Nyman på Mira bruk i Roslagen, är genom döden afgången; de som til des lilla qwarlätenskap berättigade äro, behagade ju förr des belöde sig insinna.

Sedan nu mera Commissarien Lars Friedrich Leenbergs Cattuns Tryckerie utom Skantzull blifwit försest så wäl med stickeliga blesare, hwilka efter rätta bölländska sättet kunna blesas och apretera lärster, dräll, typer, Bomulls tyger och Cattuner samt Linne- och Bomulls groat lemte trä, som och stickelige Tryckare, de där efter rätta utländska sättet til full nöje med kosteliga Couleurer Trycka- och apretera lärster, samt half- och hel-Cattuner, efter hwad sacon eller mönster hwat och en bebagar utse, warandes Mönstren af nyaste och smakeligaste saccner som nyligen från England inkommit, har man höret lämna allmänheten härom underrättelse, på det en och hwar, som hafwa lärster, dräll, half- och hel-Cattun samt typer, at antingen blesas eller Trycka, kunna se sina Wän der insinna sig antingen i huset No 51 i lilla Gränd munte gränden eller uti i Gärdens No 99 å Södermalm innom Skantzull, då en och hwar skall finna fullkomligt nöje, påst för mera redlighet skall tryckte Bedlar utgimwes på hwad gods som inlämnas.

Adwents-Konungens Jesu förnyade Nåde-besök genom ordet til våra Släktar, är uttull af den Prosredikan som blef i Adwent Gøddagen 1760. hållen i Nollbypings Stads Stora Kyrka af Johan Oehlsjöffer Stricker, Kongl. Hofpredikant, och sedermera på berättning til Trycket lämnad; finnes til löps för 1 dal. Kopp:mt i Nyströms och Stolpes bokläda wid Riddarhus-Torget, i Rådhusgans öfra flygel.

Uti Huset No 150, i lilla brincken, nedan för löpsmangatan, finnes til löps seiff och god Citron Cass i Bouteljet, bästa moat-Dlja i flaskor, Hålländsk Sil i åttion och sexton delar: Löbningens balsam och gratia probatum, eller Lillj dräppar af rätta slaget från Hartz-lem.

Uti Dötergibeland icke långt från Lindbörping, är et Gäteri, bestående af 30 Lunnors årligt utsäde, tvåhundra Pas ång, med skog och musbete til nöddorf, til salu, hwarem wåder under rättelse kan erhållas hos Wärfssofferaren Fischer wid Riddarhus Torget och Wolhållaren Rylander wid General Post-Contoiet härstädes.

Följande 10 st. Skeppare som i winter legat i Dahlærdn, äro från nedanskrefne utrikes orter neml. 1 från Amsteddam med styckegods, 5 från Wismar med styckegods och spannemål, 1 från Ebing och 3 från Cuerland med spannemål. Jämwäl äro 7 st. Skeppare hit til Staden ankomne, som i år directe kommit från utrikes orter neml. 2 från Bergen och 1 från Kibit med reetualle wäpbor, 1 från London och 1 från Danzig med styckegods, 1 från Sitakund med Saltbit, 1 från England med Warlast.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Riksdags-Löbningen No 16.

Stockholms Nefoblåd.

Tördagen den 18 April 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Följande är insändt:

Svar på frågan om Apothekare-Privilegier för Residence-Staden Stockholm kunna vara Exklusiva.

1:mo,) Sedan jag läst Doctor Vergii tal, har jag kunnat beswara denna frågan. Men innan man svarar, borde man underrätta dem som ej äro kunnare af Apothekare-intäktningen, såsom till sit eget behof införskaffa läkemedel.

2:do,) Huru den första Apothekaren i Stockholm war bestaffad.

3:to,) Huru den handteringen i smånigom öft sig i samma mån, som Medicinska weten- skapen och deras läkare tillagit.

4:to,) Huru det snart sagt är i manns minne, då hela Apothekare handteringen i Riket war i utländningars händer, som götlade för almånhetens, och natrade till sig penningar och förmåner af okunnigt folk genom hwarjebanda Spelwärl, Markattor, Aperier, Aqwa Uiter, Döfdricker, Abortiwer, kärleks retande medel och hwarjebanda upptoger, som en ensaldig menni- sko-stoek snart skadade wid och undrade på.

5:to,) Huru swårt och omdjeligt det såg ut, at Swenskt folk skulle kunna lära Apothekare konsten.

6:to,) Huru många år g. d. förbi innan Medicin och Apothekare handteringen finge någon stadgg i Stockholm, och huru trögt det gädr för Regeringen at kunna hämna gamla inltade ofeder, och så några Lagar i skället.

7:mo,) Huru egenlyttan legat i wägen för almånhetens rättigheter, såmwäl hwad skötsel i stuldoriar och medicamenters fångbarhet widkommlit.

8:yo,) Huru lång tid geet förbi innan någon rättig och arbetande menniska fick sågna sig af någon wård i stuldoriar, och smaka något rättstoffs läkemedel, och än längre, innan bönder och landtfolk fick någon tanka om dyllit, samt kunde nämna något enda ringa medicament och begära det på Apotheket.

9:no,) Huru Apotheken här i Stockholm uti et sådant mörker i Medicin, och då allenast några få förenäma och uplyste Familjer nyttjade Läkare och medicamenter, finge sina skaste Privilegier och förmåner, med hwilka de imponerat på hwar och en, som wägar nämna det ringas ste deremot; Där likwäl snart någon handtering i Stockholms Stad finnes, som icke från början haft hwen så starka Privilegier, som dock äro til folkets begwämlichkeit mångfaldiga gånger ändrade, och delte i skället för 6 a 8 personer, til snart emellan 50 och 100.

10:mo,) Huru et Apothek i Stockholm kunnat ökas til 9 med Privilegia exclusiva hwar gång.

Men detta med mycket mera wil man gå förbi, och allenast beskåda närwarande tid emot den, då 9 Apothek gjorde tillstånd för Stockholms Stad. Den som känner Privilegia Deco- nomica och deras natur, hon lärer wäl detta förutan, finna, at de ej kunna vara stridande emot det almånns wäl, utan böra gifwas efter folkets nödtorjt och begwämlichkeit. Där nå- gra tuende hushåld ut på malmarne wisja årestider aldrig kunna träffas, utan någon sul ibland dem, så gifwer det sig selst, och kan aldrig hindras, at ju dessa måste wårdas med Apothek och Läkare: Schulens Privilegium på Ladugårds landet, wisar det noggsamt, at Konungen bewarat Folkets rättighet til flere Apothek, då så fordras.

När man confererar närvakande tid med den för 20, 30 a 40 år sedan, så finner man en förunderlig liknad, hvad Medicin angår, hvilken ej behöfs beskrivas, emedan den kan vara i friskt minne.

I stället för då ungefär 20 Doctore, 40 Fältläkare och några och 20 Apothekare i Riket, finnes nu 100 Doctore, nästan så många Apothek, och dubbelt så många Fältläkare.

Öfwes någon så ensaldig människa i Riket, som icke nu wet namn på något medicament och kan begära det på Apotheket? Åro icke Medicamenten nödvändighets wahror, som äro ofta så oumbärliga som bröd? Hafwa icke Apothekare 100 slags tillkomne nya lefwereingar, som förr ej varit till?

Hvad gagnar det icke Apothekare, at Regeringen i sednare tider mera ömmat sig om fattige, om arbetare, barn och utlingar genom Lazarettor, Hospitaller, Fattigbus, Barnbus, Baraqueer, utskickningar till farsoters och boskaps hufors hämmänd, och mångfaldigt dylikt, som för widlystigt wore at nämna?

Hvad wil icke smaken hafwa för delicatesser nu för tiden utur Apotheken? Wänne icke många Apothekare kunde föda sig ensamt med Liqueurers saljande? Wänne nästan gifwer magen efter i våra tider, då wäl lustande krydder, spiritus och watten utgöra nu för tiden större dehit för en Apothekare i Stockholm, än alla def patienter för flere år sedan hunnit göra?

När man confidererar sådana omständigheter, så blifwer ingen ting bespinnerligare, än at påstå, det Apotheken i Stockholms Stad ej böra öfas.

Uti Provincierne äro de med största förmån för Riket till stort antal ökte, och det äfwen på Rikens Högst. Ständers underdåniga tillstyrkan, i Bref till Hans Kongl. Maj:t af den 30 maj 1752, hwarest orden så lyda: „ Det alltså de inwånare, som antingen hieselwe eller Landsbödingen å deras wägnar om et eller flera Apothekers Inrättning sig anmäla, sådant må tillåtas, och det till förekommande af allmänhetens lidande genom enskilt misbrukat näring, samt befordran af hvars och ens wältrönad och begwämlighet.

Hade den första Apothekaren i Stockholm Mästare Lucas varit så försigtig och förskaffat sig et Privilegium, så långt extenderat, at han ensam sådt hålla Apothek i Stockholm och i hela Riket, och hans barn efter barn sådt äfwa samma rättighet, så hade icke allenast alla de Apothekare, som nu finnas i Stockholm och hela Riket, utan och dubbelt flere varit berättier eller Prosiforer under det ena Apotheket, och Mästare Lucas genom sina arwingar dyrt fat än i dag medicamentet efter eget tycke, samt wetat, at afböja alla så kallade intrång i def wälfångne privilegier.

Ingen ting är skadligare för et Samhälle, än en sådan Monopolist magt öfwer nödwändighets wahror.

De som ligga siuka på Kongsholmen och långt ut på Norr- och Södermolnarne, de låra bäst kunna swara på frågan, huru wida Apotheker behöfwas på dese orter, och om de ej kunna swara, så låra hulda och ömsinta Rikens Ständer noggsamt bebierta deras nöd, och swara med samma eftertryck på frågan, som Hans Kongl. Maj:t redan i nåder gisret.

Meteorologiske Observationer.

April.	Kl. 8. f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
21	25:22	5.δ.	SO.	- multt.	25:23	7.δ.	NW.	2 rågn.	25:13	8.δ.	-	multt.
22	25:36	7.δ.	NW.	1 multt.	25:43	8.δ.	NW.	1 multt.	25:43	5.δ.	-	multt.
23	25:43	7.δ.	S.	- rågn.	25:43	8.δ.	S.	- rågn.	25:43	5.δ.	-	multt.
24	25:43	7.δ.	S.	- rågn.	25:43	9.δ.	S.	- rågn.	25:45	6.δ.	-	ström.
25	25:51	5.δ.	NW.	1 multt.	25:55	9.δ.	NW.	- ström.	25:55	5.δ.	-	ström.
26	25:45	6.δ.	NW.	1 multt.	25:45	10.δ.	NW.	1 multt.	25:42	5.δ.	-	flart.
27	25:47	6.δ.	NW.	1 flart.	25:43	9.δ.	NW.	2 ström.	25:41	5.δ.	-	flart.

D. 12. Gösta Qw. N. 3. 44. f. m.

ANNO 1761 d. 18 April.
Politie- och Commercie-Sidningar.

Samt andra för Publico nyttiga esterrättelser.

Söljande Resande äro nyligen ankomna.

Sågmästaren Wollman ifrån Dland, log. i huset N:o 67 wid Profos gatan och Fadugårds-landet. — Lieutenant Swartz och Cavalliererne Baultz och Swartz, log på Qvarnhus gårdan. — Hof-Rätts-Commissarien Hesselius ifrån Drebro log. i huset N:o 91 wid Dier-laggatan. — Härads-Hödingen von Böhnen ifrån Christlanstad, log. i huset N:o 47 wid Brunkleberg. — Handelsman Lindström ifrån Norrköping, log. på lädaren Klga. — Krukmakare Gesällen Lang, ifrån Upsala, log. i huset N:o 18 wid Krukmakare gränden.

I Stockholm äro ifrån den 4 April til den 11 dito födde: 17 Gåbedarn, 21 Flickor barn. Wigde 27 Par, samt begrafne 34 gamla Personer, och 21 Barn. ( ) Utmärker at ingen Förteckning ifrån den Församlingen inkommit.

De gamle Personer äro döde 1 af Håll och fting, 1 af Kråstan, 7 af Lungfot, 8 af Märdom, 6 af Hetsig sula, 1 af Ds, 3 af Bröstsula, 1 i Vatnebbro 2 af Gräsa, 1 af Dangiswim sula, 1 af Olyckligtial, 1 af Inwertes sula, 1 af Slag. De 21 Barnen äro döde: 4 af Dangiswim sula, 5 af Bröstsula, 1 af Inwertes sula 7 af Slag, 2 af Hetsig sula, 1 af Wattusot, 1 af Gräsa.

Namnen på de döde gamle Personer äro:

(Storkyrkan) 1 Barn. — (St. Clara) Pigan Maria Anders dotter. — Wackmåsaren Carl Kießlers Enka. — Skomakare Gesällen Carl Påljeqvists Hustru. — Utstidade Gardis Soldaten Torsten Fallbergs Hustru. — (St. Jacob) 2 Barn. — (Riddareb.) — (Tyksa Förl.) Handelsman Franz Koch 71 år gl. — 2 Barn. — (St. Maria) Bomulls wäfware Gesällen Anders Tobias Wiabl. — Timmerman Måns Brandt. — Hustru Catharina Wornea. — Timmergesällen Johan Lindberg. — 1 Barn. — (St. Catharina) Skofickaren Anders Åkerman. — Trögårdsmåsaren Johan Wahlberg. — Sjeko Drängen Petter Klåberg 63 år gl. — Pigan Clara Mattsdotter 72 år gl. — Dvins person Maria Dwarnefot. — Hustru Brita Pambert. — Hustru Greta Herweg. — 9 Barn. — (Kongsholmen) Drängen Mats Ersson, Drängen Bengt Stångberg. — 1 Barn. — (Ladugårdsland.) Vice Ammitalen Wagenfeldts Enka Fru, Wålborna Fru Johanna Lagermark 64 år gl. — Lieutenanten von Enhörnings Enka Fru, Märta Christina Winterman 100 år gl. — Timmerman Anders Lindströms Hustru. — Enkan Warbro Lindbergs Dotter Elsa Catharina. — Timmerman Eric Slog 68 år gl. — Timmerman Matts Åkerström 64 år gl. — Årdgaren Eric Erenström. — Drängen Olof Hallberg. — Ålfedare Soldat:n Lars Kantberg. — 1 Barn. — (St. Olof) Timmerman Anders Ebeutig. — Gardis Soldaten Olof Eydman's Enka 81 år gl. — Wedbåtare Eric Rahms Enka 79 år gl. — 1 Barn. — (St. Johannes) Måtaren Swen Billing 101 och tu tredjedels år gl. Brandwäcken Olof Malmström. — Pigan Margareta Lind. — 3 Barn. — (Barnhuset) — (Danviks Förl.) — (Skepsk.) Wåtsman Anders Lillmans Hustru. — (Lilljwårdske Reg.tet.) — Sabbatsbergs Gattighus.)

Åtskillige Fångörefser.

Sedan både Fader och Moder döde blifwit, anlände en Yngling benämnd Isaac Pommetin wid pås år 1744, til Stockholm i tjenst, då omkring 12 a 13 års ålder; Son af en Lieutenant wid Kongl. Dahl-Regementet af samma Namn, om hvilken man häst then esterrättelsen, at han något tberpå begiwwit sig til Sidh, men att sedan icke lemnat minsta kunskap om sig, så at owist är om han lefwet eller är dödd. Och som något långesedan tilfallit oss, ännu höllis denne Isaac Pommetin til handa, hwilket des medatswingar, i händelse af hans döde esse uteblifwande ärna sig til godo disponera, derföre anhålles, at then, särdeles af Herrar Söfvarana de, sem om denne yngling kunde äga någon kunskap, antingen om och hwarest han aflidit, eller på hwad ort incites eller utrikes han kunde wissas, den samma läktes wisa des anhörige den berägnykt, at til Post-Contoret i Zählun sådant Inbetätta.

Sedan nu mera Commissionen Lars Friedrich Leenbergs Gattuns Tryckerie utom Stants-
Tull blifwit försedt så wäl med skicklige blesare, hwilka efter rätta holländska sättet kunna
blesa och apretera lärster, dråk, typer, Romulls tyger och Costuner samt Linne- och Bom-
ulls grann semte trä, som och skicklige Tryckare, de där efter rätta utländska sättet till fullt nöje
med kostlige Couleurer Trycka: och apretera lärster, samt half- och hel-Gattuner, efter hwad sa-
con eller mönstret hwar och en behagar utse, warandes Wönstren af nyaste och smäckligaste sac-
ner som nyligen från Engeland inkommit, bar man bordt lämna allmänheten här om underrät-
telse, på det en och hwar, som hwarva lärster, dråk, hel- och half Gattun samt typer, at an-
tingen blesas eller Trycka, kunna med sina Wäpnader insinna sig antingen i huset N:o 7 i lilla Grä-
munke gränden eller öf i Gården N:o 99 å Södermalm innom Stants Tull, då en och hwar
skall sinna fullkomligt nöje, hållt för mera redighet skull tryckte Sedlar utgiffes på hwad gods
som inlämnas.

Den 5 hujus är wid utgången ut Eneby Byrka wid Norrköping, (förklarad en grön Cas-
sians Taffel), ut hwilken angelagne bref och Documenter woro förwarade; utläswandes äga-
ren 150 Daler Ropp:mt till den som anmäler desas återställande, hos Volstryckaren Edman uti
Norrköping.

Det så kallade Campans Gårde utan för Norrtull hwaraf en del tillförene blifwit brutat till
Tobaks Plantage, bestående af Åker och Ång med mera, Trågård och nöddige Husrum är nu
at för-Ärendera. Den som dertill finnes bugad, får den straxt tilltråda, widare underrättelse
hårom fås uti gården straxt utan för Tullen på wänstra banden N:o 136. där lägenheten äf-
wen kan beses.

Huset N:o 7 på Drättninge gatan snet öfwer 3 Tunnor, är till salu. Likaledes är en
Statswagn inuti flådo med grönt Samet, beslaget starkt förkytt och dertill hörande gröna läder
selar utom andra wagnar, samt et parti god bastra till salu; om priset kan öfwerens komma
med Håmskären Petter Schlect.

En halftåkt Rese- eller Sofwagn med läder öfwerdragen, för ett par hästar finnes till salu;
hwarom underrättelse fås hos Casseuren Eric Jerlin, boende mit emot Kongl. Trågårdens wid
St. Jacob på norra sidan, andra huset ifrån Enkhuset i gården N:o 2.

Öfswes härmed tillkänna at the som wilsja låta måla eller till husbehof krygga, kunna an-
måla sig hos Stadz bryggaren Johan Hampelius som bor uti Wästerbodens Privilegierade Brygger-
ie: wett wid nya Kongholms Bron, dertill the nu som tillförene skola blifwa wäl berente.

Hos Handskmakare Alderman J. C. Olssinger, boendes på Norrebro, finnes särdegt och
i Kongl. Arsenalen för egen Räkning uplagt jämskade Remtygs persedlar med des tillbehör,
för 2400 Man Infanterie efter 1756 Års Riksdag fastskatte General profwert; Så ock för 400
Man Remtygs persedlar, med all des tillbehör, identligt för Cavallerie, alt efter Kongl. Lif-
Regimentes Uniform, bestående af Carbine-Rimar, Gehång, Patron Röd, Handskar, Wår-
jeromar, alt af stadiga Wodolste Drebudar.

Den 28 uti innewarande månad, blifwer uti Freduna Prästegård, en Auction hållen, på
allahanda lös ägendom, såsom Silfwer, Ijern, Koppar, Jern-Rör, Åkerredskap, Lin- och
Sångkläder, Bord, Stolar, Orar, Kor och Hästar, med mera.

I Segerdabls Wollada finnes Theatrum Europeum in fol. 15 fr. band med lepr:st. 200 da-
ler. Peringskiölds Bibliiska Slækt-Register in fol. med lepr:st. 15 dal. Det Swenska Wib-
liotheket 1. 2. 3. del inb. 45 dal. Hoffmans Olai Petri och Lars Petri Lefwæne fr. 1. 9 dal.
Den wälmenande Patrosten 9 dal. Noltenil Lexicon anti Barbarum fr. b. 27 dal. Voehmeti
Jus Publicum 15 dal.

I Lohners Wollada finnes till köpa; Libli Romerska Historja på Swenska 9 dal. Scapu-
la Lexicon Græco-Lat. fol. 24 dal. Legels Historja om K. Gustaf 1. fol. 2 delar 15 dal. Swes-
fers Konunga och Härdinga Styrelse 6 dal. Nämund Cappabanes Saga fol. 6 dal. Nälmaris
Saga fol. 3 dal. Drnhelmis Historja Eccl. Swa G. 6 dal. En Samling af 18 Instructioner
för Collegier och Ambetsmän tryckte och strefne med Register 24 dal.

Åf Kongl. Tryckeriet är utkommit:

Kongl. Majests och Rikens Swes Hostratts Bref om Storliffen. Dat. Den 2 April 1761.
Riksdags-Edningen N:o 17.

Åf Witterhets-Åbete som utgiffes af et Sambälle i Stockholm, är nu Andra Tomen under
tryckning, och dertill förfäta stycket utkommit, som är Fruentimrets Föreswar Arkiwit på v. 13. emot
J. J. Rousseau, midborgare i Geneve; kostar 1 dal. 16 öre R:mt. Då tänker man, för Likat-
nes så mycket förrer beqwämlichkeit, at på samma sätt i wisa stöden det öfriga af dröme Tome
äfwen utgiffwa; Dock alt så trycke at det tillsammans bundit utgör en ordentlig Vol.

Stockholms Heloblad.

Tördagen den 25 April 1761.

Lärda Saker, och Rön.

Följande är insändt:

Anmärkingar wid det i helobladet No 16 införde swaret på den frågan, om Apotekare Privilegier för Residence Staden Stockholm kunna vara exclusiva.

Frågan tyckes här rätteligen böra bliwa den: Om Apotekare Privilegierna i Stockholm, som i hesswa wärelse äro exclusiva, böra bibehållas, och des innebärande, såsom Swea Rikes undersätare, wid deras rätt och friheter, förmåner och Privilegier handhafwas, enligt Swea Konunga försäkran 11 S.

Wå Doctor Bergii tal här Anonymus grundat sit swar, jag grundar mine anmärkingar härwid på Lag och billighet, och får nu således wid de 10 lämnade underrättelser, åskindra följande:

1:ro,) Om endast Kongl. Hofwet i första början låtit till eget behof inskrifwa läkemedel, så är dermed nu en hel annan beskaffenhet, och försällandet deraf så wäl en loslig och privilegierad näring, som nyttian det för Anonymus och hwar man tillåtit: för öfrigt kan fölgen af detta raisonnement aldrig fränka Apotekares Privilegier.

2:do,) Den första Apotekaren i Stockholm må och hafwa warit beskaffad huru Anonymus bebagar; så ser jag till så litet hans skickelighet kunna bestämma de in gåsflone warande Privilegier, som hans ofunnighet kan rubba dem.

3:to,) Om Apotekare handteringen smånigom ält sig, i samma mån som den Medicina flo, eller vice versa, det förtienar ingen skuld: liksom det wore en orimlighet at påstå, det 2 Apotek börde inträttas för en Doctors skul, eller i samma mån som Doctorernas antal ökas, och jag bör tro at inträttningen deraf är gjord för den siula och ej för läkaren.

4:to,) At ofta berörde handtering tilldrene warit i utlänningars händer, angår ej heller den framstälte frågan: Nu äro Apotekarne i Stockholm Swenske undersätare, och söka således sig under Swenska Lagar, hwilket ej en gång läres kunna nekas en utlänning som lagligen wunnit Swensk Borgare Rätt; Wid denna punkten anmärkes för öfrigt några omständigheter, som här ej egentligen böra till beswarande: neml. huru det kan sägas, utan till Nationens wanbeder, at utlänningar i manna minne göfladt för almänheten och narrat till sig penningar och förmåner m. m.

5:to,) Ju swårare det warit och omöjligare det sedt ut, at Swenskt Folk, skulle kunna lära Apotekare konsten, ju hederligare är det för denna Societet, at ändå hafwa bragt den till fullkomlig öfagd; så mycket mera, som den wetteligen aldrig blifwit undersködd af någon Medicinal-fond, eller des idkare upmuntrade med anseflige penninge summor af publice medel, Stipendier eller heders tillar.

6:to,) Om många är gäddt förbi innan denna handtering sådd någon stadga i Stockholm, så är det hwarken underligt, eller det är nästan alla goda sakers almanna öde, at de förskjutas i sin början, ej heller beswäras den omständigheten Apotekens Privilegier. At wettenskapen med möda wunnen, hwil skal des idkare ej bevaras wid de rättigheter, som med almant gagn äro förknippade? Hwadet för Regeringen gäddt trödt, at hämma gamla iuretade öfeder, och så Lagar i stället; Så är öck at önska, at det måtte gå ännu trögare, ja aldeles bliwa ogdrligt, at de ärbäddne goda Lagar, skola rubbas, och öfeder skaffas i stället.

7:mo,) Så beskafeligt det är, at egenlytta lägges i wägen, för almänhetens rättigheter, så hederöfweligt wore öck det, om den skulle hindra de enkillas.

2:50,) De olågenheter, som i denna punkten öfverklagas, äro länge sedan genom nyttige författningar afkylade; och om det äddt långt ut, innan bönder och Landtfolk lärde nämna något medicament, så är det ej Apotekarnes fel i Stockholm, som med undervisningen i den delen, hittills ej varit sysselsatte.

9:50,) Jag vill ej bry mig med att förså Anonymi utlåtelse i denna punkten; At Apoteketen i Stockholm i et Medicinsktt meder, då någre så uplyste familier nyttjade medicamenter, sådt sine privilegier, eller som bemålde privilegier, i åtskillige tidskræft blifwit utfördade, och af åtskillige Swenske Konungar. Jag låter för öfrigt det blifwa en sanning, at åtskillige nåringar och handteringar undergådt åtskillige förbättringar; det samma har och håndt med Apotekarnes Privilegier i Stockholm; Men fölghden kan förnuftigt wis dock aldrig blifwa sådan: at efter wisa nåringar, som före warit i 6 personers hånder, äro nu i hundrade; så böra Apoteketen i Stockholm, åfwen ökas til hundrade.

10:50,) Wid denna punkt, torde jag få underätta Anonymus, at det intet är 9 Apotek i Stockholm, som hwar för sig äger Privilegium exclusivum, utan Apotekare Societeten i Stockholm, äger Privilegia exclusiva af år 1694 den 10 Decembr. hwilka såsom laglige och gällande flere gånger sedan blifwit anseende, och af Rikens Höglof. Ständer bekräftade.

Nu går min Anonymus allt detta förbi, för at bestäda närwarande tid, emot den, då 9 Apotek gjorde tillflykt för Stockholms Stad, hwilket i min tanka är et ganske lätt arbete, och det samma, som at jämsföra närwarande tid med den närwarande; Ty ingen af Stadens inwånare, låter i början af nästledit år hafv orsak at klaga öfwer tillräckelig tillgång på medicamenter. Jag bestider ej den saken, at de så kallade Privilegia Economica, ej böra wara skeddande emot det almännas wäl; Men jag finner dock ingenstads i swaret något bewis, som kan öfvertyga mig, at 9 Apotek, med sina Privilegia exclusiva, äro af en så elak beskaffenhet.

Den jämsförelse Anonymus anteligen gör emellan Apotekare för 20, 30, och 40 år sedan, och nu, stadnar uteligen derutinnan; at i stället för 20 Apotekare i Riket, då, så finnes nu emot 100: denna uträkning synes mera lödande til Apotekarnes fördel, den Anonymus idga påsyftat, och bewisar, at denne nåring aldrig varit monopolist, eller inkränkt til almånhetens skada, hwar på Anonymi öfwer tyckes öka.

At Apotekarne i Riket hafwa gagn och bättnad af gjorde Hospitals och Lazarets inrättningar, wil jag ej bestrida; Men ehuru Anonymus skulle misunnna dem en löstlig utkomst och ställig winning, så blifwer det til så litet betydande stäl, at derjore kränka deras Privilegier, som det låter rimeligt, at efter Anonymi påskående öka Apotekens antal för smat och wälust stul.

Efter Apotekarne i Stockholm kunna föda sig, och låt wara til en del stulle må wäl, så kal antalet af dem ökas, til de de swälta och gå under: Efter öfverhödet i all ting tillager, så bör nåringar til opplystetens underhållande ökas, och följagteligen Apoteketen i Stockholm; Efter Apoteketen i landsortene, nödwändigt wis äro ökad, så böra de ökas i Stockholm, antingen nyttan deraf kan bewisas eller ej. Sådane äro de slutsatser, som äga den tullomligaste wedertläggning i sig selwa.

(Slutet härnäst.)

Meteorologiske Observationer.

April.	Kl. 8: f. m.				Kl. 2. e. m.				Kl. 9. e. m.			
	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.	Bar.	Therm.	wind.	wädl.
18	25:23	5.ö.	S.	1 rågn.	25:10	7.ö.	W.	2 ström.	25:22	5.ö.	-	flart.
19	25:50	6.ö.	NW.	- flart.	25:50	6.ö.	SO.	1 flart.	25:50	4.ö.	-	flart.
20	25:50	4.ö.	SO.	- flart.	25:50	8.ö.	SO.	- flart.	25:48	4.ö.	1	flart.
21	25:35	2.ö.	SO.	1 snögl.	25:23	4.ö.	SO.	- rågn.	25:23	4.ö.	2	mult.
22	25:40	1.ö.	NW.	1 flart.	25:52	8.ö.	NW.	1 flart.	25:58	5.ö.	-	mult.
23	25:63	0.	NW.	- flart.	25:71	7.ö.	NW.	1 ström.	25:85	5.ö.	-	flart.
24	25:84	5.ö.	NW.	- flart.	25:81	8.ö.	O.	- ström.	25:86	6.ö.	-	flart.

D. 19. Kullmans N. 9. O. i. M.